

Kishíró TORDASI

2007. augusztus
E-mail: polgarmester@tordas.hu

ÖNKORMÁNYZATI LAP

XIX. évfolyam 4. szám
www.tordas.hu

KEDVES TORDASIAK!

A lap legutóbbi megjelenése óta történtek összefoglalása egy rövid írásba szinte lehetetlen. A sok történésből ezúttal azokat emelem ki, amelyek által Tordas úgy válik rendezettebbé, szebbé, hogy közben részesülhetünk a közösen elvégzett munka élményében. A nehéz gazdasági helyzet nagyban hozzájárult a falu utóbbi éveiben példátlan összefogáshoz.

Történt ugyanis, hogy a buszmegálló felújítása halaszthatatlanná vált. Az állandósult pénzhiány által beszűkült mozgástérben csak úgy léphettünk előre, ha a munkálatokba bevonjuk a falu összes civil szervezetét oly módon, hogy az önkormányzat biztosítja a felületkezeléshez szükséges anyagot és szerszámokat, a civil szervezetek pedig biztosítják a szorgos munkásekezeteket. Felhívásomra a civil szervezetek szinte kivétel nélkül felsorakoztak, és néhány nap alatt újjá varázsolták mind az öt buszmegállót. Köszönet nekik: Tordasért Közalapítvány, Polgárörtség, Tordasi Polgári Kör, Tordas Értékmegőrző-fejlesztő és Kulturális Közhasznú Egyesület!

Külön köszönöm Turda Sándornak és Szénási Zoltánnak, hogy egy buszmegálló festésén kívül elvégezték az iskola főbejáratának külső újrafestését is. A portál belső oldalát Zémann Attila és Pével Vilmos varázsolták újjá. A Thermo-fa Kft. felajánlásából megújultak a község padjai és a sportpálya melletti nézőtér ülőkéje. Az ülőke összeszerelését Huszti István és barátai végezték el. Az iskola főbejárata feletti tető újracserpezéséhez szükséges közel két km hajlítható vörösfenyő tetőlécet is a Thermo-fa biztosította.

Hatósági előírásoknak tettünk eleget akkor, amikor a óvodában működő konyha felújítását és átalakítását végeztük el. Bucsí István képviselőtársam érdeme, hogy társadalmi munkában elvégezte a víz és csatornaszerelést, a kőműves és burkoló munkálatokat. Neki és kollégáinak, Simon Györgynek, Mocsónoki Károlynak, Duschek Attilának, ifj. Bucsí Istvánnak és Baschán Árpádnak köszönhetjük az iskola hamarosan elkészülő tetőtérben négy helyiség aljzatbetonozását, amit szintén társadalmi munkában végeztek. A tetőtéri ablakok feletti gipszkarton burkolat ívessé glettelése, ablakonként 25 kg gipsz felhasználásával Bobák Attila munkáját dicsérem, talán már mondanom sem kell, szintén felajánlásként. A látszólag soha véget nem érő glettelésbe bekapcsolódott Bodó Attila, Dr. Rákosi Miklós, Farkas Norbi, Mihovics Márta, Kalamár Zuárd és Stefkó András is. A tetőtérbe felköltöző tanári szoba, igazgatói iroda és művészeti iskola irodájának gyenge áramú csövezését, vezetkeztetését Teszár Tamás alpolgármesterrel, Petz Ernő képviselőtársammal, és Benkei Tamással, a Tordas.hu szerkesztőjével végeztük el.

A két Kovács Árpád több száz kilométert fuvarozott azért, hogy a munkálatokhoz minden anyag időben megérkezzen.

A művészeti iskola szabályos működéséhez szükséges a régi iskola korábban elkezdett vizesblokkjának befejezése. Ezzel egyidejűleg korszerűsítettük a fűtést is. A Tordasért Közalapít-

vány és magánszemélyek adományaiból valamint sok lelkes ember társadalmi munkájával közel állunk a befejezéshez. Sokan segítettek a kőműves munkákban (falazás, vakolás, betonozás), a burkoló munkákban, a víz-csatorna szerelésben, a fűtés- és gázszerelésben, a festésben, a mázolásban, a villanszerelésben, és az asztalos munkákban. A segítők, támogatók a következők voltak: Vranek Zoltán és kollégái, Botta Zsolt, Fuzskó Sándor, Papp Sándor, Cselikovics János, Nardai Péter, Csurgó Sándor, Csizmadia József, Hudra Sándor.

Mint látják, nem kis dolog számbavenni a sok-sok segítséget. Gondolják végig, hogy e felsorolás mögött (ami bizonyára nem teljes, és ezért elnézést kérek mindenkitől, akinek a nevét itt kifelejtettem) mennyi munka, mennyi jószándék sorakozik fel!

Az augusztus 20-i ünnepi műsor megtartását idén is sokan támogatták: Papp Sándor, Windisné Kontra Rita, Tóth Ferencné, Bradák György, Aszfaltén Bt, Ferrobill Bt, Czagler és Tsa Bt, Rusznyák Bt, Homonnay Géza, Hóka Lovarda, Pápai Gyula, Kovács Árpád és Ifj. Kovács Árpád, Petz Ernő, Bottáné Böröczffy Erzsébet, Bucsí István, Hajbin Tímea, Juhász Csaba, Dr. Rákosi Miklós, Teszár Tamás, Erdélyi Gábor, Wienerberger zRt. A Tordasért Közalapítvány számára 40830 Ft-ot gyűjtött össze Gurabi Tiborné, Márkusné Varga Judit, Varga Sándorné és Hevesi Éva, akik az általuk és Cigány Zoltánné valamint Milichovszkiné Szalai Ilona által készített ízletes pogácsákat és süteményeket, a Fajtakisérleti Állomás (Derecskei János) kucoricáját kínálták a látogatóknak, adományokat fogadva el cserébe az alapítvány javára. Köszönjük a támogatást, az adományokat!

Gondolatok Szent István király ünnepén

Augusztus 20. hivatalos állami ünnep, államalapító Szent István király ünnep. Az ökumenikus istentiszteleten tanúi lehettünk, milyen az, ha többen összegyűlnek, együtt vannak egy közös hit, egy közös cél érdekében. Ez az, ami kiemeli az embert önmagából, közösséggé formálja, ahol az ereje megsokszorozódik. Szent István is tudta, hogy a formálódó nemzet csak akkor lesz életképes, ha összekovácsolódik, közös hite, közös céljai lesznek. Ennek csak az egyik része, hogy templomokat építünk, ahova összegyűlünk. A fontosabb az, hogy magunk érzünk meg a közösség részévé. Ehhez magunknak kell templommá válnunk, hogy befogadjuk azt, ami az embert közösséggé teszi. A közös gondolatokat, célokat, a hitet.

Gondoljuk át, mi lehet az életünk értelme, és fogjunk hozzá az építéshez! Vegyük számba értékeinket, hibáinkat, nyissuk ki a szívünket mások felé és cselekedjünk úgy, hogy hasznára váljunk nemzetünknek, településünknek!

Juhász Csaba polgármester

Önkormányzati hírek

Együttes testületi ülés, 2007. július 10.

Megtartottuk az első együttes ülésünket Gyúró Község Képviselő-testületével, ahol a döntéseket a két település érdekeit messzemenően figyelembe véve hozták meg a testületek. A közel 4 órás ülés után elmondhatjuk, hogy az együttműködés a lehető legjobb irányba indult.

A képviselők először döntöttek a körjegyző helyettesítéséről. Czuczor Bernadett ezt a munkát a körjegyző munkába állásáig látta el.

Ezután részletesen megtárgyaltuk és a módosító javaslatokkal elfogadtuk a Tordas-Gyúró Közköztartási Intézményi Társulás megállapodását, a Sajnovics János Egyesített Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény (Tordas-Gyúró Általános és Művészeti Iskola) alapító okiratát. A két testület megbízta Dr. Hamza Lászlónét az egyesített intézmény vezetésével az iskolavezetői pályázat lebonyolításáig, de legkésőbb 2008. július 31-ig.

Ezután megtárgyaltuk és a módosító javaslatokkal elfogadtuk a Tordas-Gyúró Óvodai Intézményi Társulás megállapodását, a Tordas-Gyúró Egyesített Óvoda alapító okiratát (az óvoda végleges nevének kiválasztását a következő ülésre halasztottuk). A két testület megbízta Cigány Zoltánét az egyesített intézmény vezetésével az intézményvezetői pályázat lebonyolításáig, de legkésőbb 2008. július 31-ig.

Ezután a két képviselőtestület zárt ülésen, hosszas beszélgetés után, megválasztotta körjegyzőnek Dr. Matota Kornélt.

Testületi ülés, 2007. július 10.

Az együttes ülés után a tordasi képviselők folytatták a munkát és döntöttek arról, hogy elfogadják a Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. által a Tordas község közigazgatási területén keletkező hulladékok összegyűjtésére, elszállítására és ártalmatlanítására küldött ajánlatát. Felhatalmazták a polgármestert, hogy az ajánlat alapján készített közszolgáltatói szerződést aláírja, a szolgáltatás 2008. február 1-jei kezdésével.

A képviselők egy részének kezdeményezésére (Bucsi István, Hajbin Tímea, Petz Ernő, Dr. Rákosi Miklós, Teszár Tamás) döntött a testület arról, hogy egy tervezett téglagyár építése miatt - a döntés jogát átengedve a tordasiaknak - helyi népszavazást ír ki.

Rendkívüli testületi ülés, 2007. július 13.

A rendkívüli ülés határozatképtelenség miatt elmaradt.

Testületi ülés, 2007. július 26.

Július 26-án a Wienerberger Zrt. - a népszavazással járó kockázat ellenére - kérte, hogy a Képviselő-testület bízta meg az Alba Expert Kft-t a - tervezett téglagyár érdekében - a rendezési terv újabb módosításával. Ezt a testület megszavazta. A korábbi változtatásról a testület a 2006. december 12-én tartott ülésén döntött. Akkor egy vállalkozó kérte, hogy módosítsuk a terveket oly módon, hogy idősök otthonát tudjon építeni. A testület azzal a feltétellel járult hozzá, hogy még három helyen kerüljön módosításra a szerkezeti terv. Egy nagyobb gazdasági-kereskedelmi terület került kijelölésre, a település belterületét elkerülő úttal, a szociális otthon melletti terület mezőgazdaságból település vegyes területté vált, valamint a Kölcsey u. mögötti területek megközelítése a korábban elfogadott tervből kimaradt, így ezt is pótolni kellett. Kiderült, hogy ezen kívül még egy korábbi testületi ülés módosítását is törvényesíteni kellene a jelenlegi testületnek, ezért élénk vita alakult ki. Történt ugyanis, hogy a 2006. szeptemberi ülésen (mely az előző testület utolsó ülése volt) módosították a helyi építési szabályzatot úgy, hogy míg évek óta a falu egész területén max. kétlakásos épületek építhetők, a Csillagfürt lakókert egyes telkein és a gyúrói út melletti bekerített rész összes telkén négylakásos házak építésére nyílt lehetőség. Az akkori jegyzőkönyv tanúsága szerint hozzászólás nélkül fogadták el a képviselők ezt a módosítást. Az új képviselők egy része viszont javasolta, hogy egy bizottság vizsgálja ki az ügyet. Így a képviselők a rendezési terv módosítását elnapolták és létrehoztak egy bizottságot, amely

augusztus 24-ig megvizsgálja a szeptemberi döntés körülményeit.

A Képviselő-testület nem támogatta a téglagyárral kapcsolatos népszavazás kérdését módosító beadványt, majd zárt ülésen döntött az általa alapított kitüntető címek és díjak 2006. évi adományozásáról.

Testületi ülés, 2007. augusztus 14.

A képviselők meghallgatták Szendrői Júlia tájékoztatását az most alakuló Leader csoportról (a csoport a Szent László-völgy és a Váli-völgy területét fedi le, tagjai önkormányzatok, vállalkozások és civil szervezetek). A tájékoztató után döntöttünk arról, hogy Tordas Község részt vesz a csoport munkájában.

A Képviselő-testület döntött a 25 millió forintos folyószámla-hitel szerződés egy évre szóló meghosszabbításáról.

Az önkormányzat, a Szent László Völgye Kistérség kérelmére elfogadta, hogy Baracska az általános iskolája működtetését a továbbiakban a kistérséggel biztosítsa.

A Művészeti Iskola vezetőinek kérésére a Képviselő-testület a 2007/2008-as tanévben szünetelteti a kézműves tanszakot. Erre azért került sor, mert a most folyó - a művészeti iskolák működését ellenőrző - minősítési eljárás során olyan szabályozás született, amely akadályozza a tanszak működését.

A képviselők a Katasztfavédelem országos parancsnoka kérésére felülvizsgálták korábbi döntésüket és így Tordas továbbra is a váli tűzoltósághoz tartozik. (E döntésünk nélkül a váli tűzoltóság finanszírozása nem volt biztosított, így a működésük került volna veszélybe.)

Testületi ülés, 2007. augusztus 24.

A Képviselő-testület meghallgatta és elfogadta az előző ülésen megválasztott vizsgálóbizottság jelentését. A 2006. szeptemberi (még az előző testület által elfogadott) rendelet-módosítás több ponton megsértette az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvényt. Megállapította, hogy a rendelet jogszabály-ellenes módosítása egyértelműen a hibás előkészítés következménye. Az akkor elfogadott módosítás telkenként 4 lakás építését teszi lehetővé a Csillagfürt Lakókert egyes területein és a Gyúró felé vezető út melletti lakópark összes telkén. Így a beépítést maximálisan kihasználva akár 1000-1500 fővel is megnövelhető a település lélekszáma. Ilyen tempójú fejlődés magával hozza a település infrastrukturális fejlesztését is (óvoda, iskola, orvosi rendelő, vízellátás, csatorna, stb), amit az önkormányzat a jelenlegi helyzetben nem tud felvállalni. A testület felelőssége, hogy a szeptemberi döntést - csak a falu érdekét nézve - felülvizsgálja. Ennek érdekében a testület a rendezési terv módosítását ismét elnapolta.

Ezután a képviselők megtárgyalták és elfogadták a művészetoktatásban részesülő tanulók által fizetendő térítési- és tandíjról szóló rendeletet. A korábbi rendeletből kikerült két értelmezhetetlen mondat. A rendelet lényege, hogy egy adott tanszak (néptánc, zene, kézműves) összköltsége egy tanulóra jutó hányadának hány százalékát kell a tanulónak megfizetnie tandíj, illetve térítési díj formájában.

Ezt követően a testület a téglagyár ügyében egy újabb helyi népszavazási kérdést a további információszerezésig elnapolt. A képviselők tárgyaltak még egy a Helyi Építési Szabályzatot módosító kérelemről, a Martonvásárral és a többi településsel kötött Igazgatási társulás megállapodásának módosításáról és az állandó lakcím létesítésének lehetőségéről az Öreghegyen.

Rendkívüli testületi ülés, 2007. szeptember 4.

A Képviselők rendkívüli összehívására az „Önhiki” igénylés szeptember végi határideje miatt került sor. Ezt a támogatást azon önkormányzatok igényelhetik, amelyek a bevételeik növelése és a kiadásaik csökkentése érdekében lépéseket tettek. A testület döntött a kérelem beadásáról.

A Képviselő-testület zárt ülésen meghallgatta a jegyző tájékoztatását egy aktuális személyi kérdésben. Döntöttünk a Helyi Építési Szabályzat rendelet 2006. szeptemberi módosításának hatályon kívül helyezéséről, így Tordas egész területén mostantól ismét csak kétlakásos lakóházak épülhetnek.

Bemutatkozik az új jegyző

Tisztelettel köszöntöm a tordasiakat. Engedjék meg, hogy röviden bemutatkozzam. Dr. Matota Kornél vagyok. 1973-ban születtem Kalocsán, s egészen 2001-ig a várossal szomszédos Bátya községben éltem. 2005 óta házas vagyok, 2006-ban született meg kisfiunk, Márton.

Az érettségit Baján, a Tóth Kálmán Vízügyi Szakközépiskolában szereztem meg 1991-ben. 1993-tól 2001-ig Kalocsán dolgoztam egy építőipari vállalkozásnál ügyintézőként. 1997-ben nyertem felvételt az Államigazgatási Főiskola levelező tagozatára, ahol 2000-ben végeztem igazgatásszervezőként. Még ebben az évben beiratkoztam a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának levelező tagozatára, ahol 2005-ben vehettem kézbe jogászi diplomámat.

2001-ben pályázat útján kerültem a Belügyminisztérium Központi Adatfeldolgozó, Nyilvántartó és Választási Hivatalához, ahol egészen július végéig a Közlekedési Nyilvántartó Osztályon részlegirányítóiként ismerkedhettem meg a közszolgálati munkával. A közszolgálati pályafutásomhoz szükséges közigazgatási szakvizsgát 2002-ben szereztem meg.

Fontosnak tartom a folyamatos önképzést, a különböző szakterületek fokozatos megismerését, ezért 2006-tól az Eöt-vös Lóránd Tudományegyetem Jogi Továbbképző Intézetében gazdasági büntetőjogi szakjogászi képzést kezdtem el.

Gyúró és Tordas község 2007. július 1-től körjegyzőséget alakított, s a körjegyzői álláshelyre pályázatot írt ki. Engem ért az a megtiszteltetés, hogy a két község Képviselő-testülete bizalmából elnyerhettem a körjegyzői tisztséget. Megbízatásomat komoly szakmai előrelépési lehetőségnek tekintem. Elkötelezettnek érzem magam a közigazgatási munka iránt, mely véleményem szerint a sok nehézség ellenére is végezhető hatékonyan és magas színvonalon.

Bízom abban, hogy elégedettek lesznek az általunk elvégzett munkával, s bizalommal fordulnak közigazgatási apparátusunkhoz. Tisztelettel kérek mindenkit, hogy ügyei intézésével a megadott ügyfélfogadási időben keresse hivatalunkat annak érdekében, hogy mi is tervszerűen és határidőben tehesünk eleget kötelezettségeinknek.

Munkám során igyekszem a helyi közigazgatás szolgáltató jellegére helyezni a hangsúlyt, a helyi közösség érdekeinek figyelembe vételével vezetni a Hivatalt. A problémákat nyitottan szeretném kezelni, s a jogszabályokban foglalt lehetőségeken belül igyekszem megoldást találni azokra.

A jogok érvényesítésének elősegítése mellett nem lehet eltekinteni attól, hogy mindenki eleget tegyen a jogszabályokban foglalt kötelezettségeinek. Visszatérő probléma, hogy a megállapított közterhek és díjak nem, vagy csak késedelmesen érkeznek be a település kasszájába. Gondolom mindenki előtt ismeretes, hogy a települések nagy többsége forráshiánnyal küszködik, így nem engedheti meg magának azt a luxust, hogy lemondjon a helyi adóbevételekről. Így van ez természetesen Tordason is, ezért különös figyelmet szeretnék fordítani arra, hogy az önkormányzat és általa a helyi közösség hozzájáruljon az őt megillető bevételekhez. Kérek mindenkit, hogy befizetéseit pontosan és maradéktalanul teljesíteni szíveskedjen.

Bízom abban, hogy az általam vezetett körjegyzőség a munkáját közmegegyezésre végezheti, s a helyben lakó polgárokkal kölcsönös bizalom alakul ki az együttműködésünk során.

Tisztelettel: dr. Matota Kornél

FIGYELEM, VÁLTOZÁS!

A tordasi Községközségi ügyfélfogadási rendje

	hivatal	jegyző	polgármester	pénztár	anyakönyv	csatorna
hétfő	8-12	-	-	-	13-15.30	13-15.30
kedd	8-12 13-17	13-17	8-12 13-17	8-12 13-16.30	-	8-12 13-16.30
szerda	8-12 13-15.30	-	8-12 13-15.30	13-15	-	-
csütörtök	-	-	-	-	-	-
péntek	8-12	8-12	-	8-12	-	8-12

FIGYELEM!

2004. második féléve óta megváltoztak a gépjármű bejelentési kötelezettségek. Aki eladja gépjárművét, az is köteles bejelenteni az Okmányirodában, nemcsak a vevő. Amennyiben ezt nem teszi meg az eladás évében és az új tulajdonos sem iratja át, a régiek KELL FIZETNI a gépjárműadót a következő évben is. Sajnos még mindig nincsen meg több régi autó és motor teljesítményadata, ezért ezekre később történik adókimutatás.

Lászlóné
adóügyi főelőadó

Közeleg a helyi népszavazás október 7-i időpontja!

A Tordásra tervezett téglagyár létesítését eldöntő népszavazás október 7-én, vasárnap lesz.

Addig is lesznek olyan események, amelyekről érdemes tudni:

- szeptember 17-én a hirdetőtáblákra kifüggesztjük a tudnivalókat (népszavazás időpontja, választói névjegyzék)
- szeptember 17-től kézbesítjük a névre szóló értesítőket
- szeptember 19 és 27 között lesz kifüggesztve a választói névjegyzék a Községközségi Házban. Ezen időtartam alatt lehet a választói névjegyzékben előforduló esetleges hibákat kijavíttatni
- október 7.: népszavazás

Derüljön ki az igazság!

Folyamatosan abban reménykedem, hogy eljön az idő, amikor azok, akik ellenfélnek tekintenek, a véleményüket nyíltan vállalják és nem a „hagyományos csatornákon” keresztül terjesztik majd. Persze könnyebb a kocsmák mélyéről névtelenül támadni, mint mondjuk a Kisbíróra eljuttatni egy aláírt cikket. *(Apropó, várjuk az írásokat, ne néhány embernek kelljen megöltetni a Kisbírót! - a szerkesztő megjegyzése)*

Ha reagálunk, akkor az a válasz, hogy nem kellene megosztani a falut, hogy unják az emberek a folyamatos adok-kapokat, fogjunk végre össze! Még a szimpatizánsainktól is azt halljuk, hogy nem kell mindenre válaszolni, ne szálljunk be a sárdobálásba.

Látszólag mindenki békét szeretne, de a háttérben sunyi alakok munkálkodnak. Példának álljon itt néhány, az utóbbi időben a faluban elkaptott „hír” *(dólt betűvel)* - és vele szemben a valóság.

A volt jegyző harmincmilliót kapott a falutól.

A volt jegyző egy ideig a fizetését kapta, aztán meg táppénzen volt. A fegyelmi bizottság döntését követően munkaügyi bírósághoz fordult, ahol a második tárgyalás november 7-én lesz. Addig biztosan nem kap semmit.

A polgármester és az alpolgármester törvénytelenül pénzt szedett az Aratóbálon árusítóktól.

A közterület használatról szóló rendelet szerint árusítás esetén területhasználati díjat kell fizetni. Ezt minden ideai rendezvényen, mindenkitől beszedtük és ez ezután is így lesz.

Mellesleg a most hangosan panaszkodó kocsmáros, aki idén csak az Aratóbátra települt ki, ennél hangosabb csak akkor szokott lenni, amikor a falu rendezvényein árusító konkurenciájával akarja megfizettetni a általa most vitatott díjat.

Bucsi István képviselő átveri a munkatársait, mert társadalmi munkának állítja be azt, amiért az önkormányzattól száz ezreket vesz fel, a kollégáit pedig ingyen dolgoztatja.

Bucsi István nagyon sok társadalmi munkát vállalt a nyárra, a kollégái azonban nagyrészt fizetésért dolgoztak, amit a képviselő úr kifizetett nekik.

Az új Képviselő-testület két kézzel szórja a pénzt.

Válaszul közöljük az önkormányzat és intézményei június-júliusi bevételeinek és kiadásainak táblázatát. Kérem, aki pénzszerést lát benne, haladéktalanul jelezze!

Remélem ez a legkisebb svájci falvakban is régóta követett módszer kedvező fogadtatásra talál és ezentúl érdemes lesz minden Kisbíróban megjelentetni az Önkormányzat előző két havi kiadásait és bevételeit.

Végezetül van egy jó hírem. Hamarosan elkezdjük folyamatos sorozatban közölni a rendszerváltás óta eltelt tizenhét év történéseit, benne az Önkormányzat vagyonának alakulását, a bevételeket és kiadásokat, Azt, hogy ki-mit-mennyiért vásárolt meg a falutól és hogy ki-mit-mennyiért dolgozott a falunak. A még fellelhető adatok alapján állítom, tanulságos olvasmány készül!

Teszár Tamás, alpolgármester

2007. JÚNIUS-JÚLIUS

KIADÁSOK (bérek és közterheik nélkül)

Ökotám közműfejlesztési hozzájárulás	4 258 816
iparűzési adó visszautalás	4 111 325
villany (E-on)	987 671
étkeztetés (óvodások, iskolások, felnőttek)	922 271
Sodexho (étkezési utalvány)	853 960
segélyek	765 000
személyszállítás (Érd-Kom)	640 992
gáz (E-on)	619 346
társulási díjak	601 770
személyszállítás, iskolások (Erdély)	386 695
telefon	278 181
megbízás, jegyző helyettesítése	240 000
hivatal, működés (nyomtatvány, írószer, stb)	234 152
társulás, orvosi ügyelet	200 000
közvilágítás (egy hónap)	198 112
Complex Jogtár éves díj	193 872

parkfenntartás (üzemanyag, alkatrész, stb)	193 763
személyszállítás, Puconci	189 832
személyszállítás, sportegyesület	186 161
buszmegállókra festék	181 952
megbízás, pénzügyes helyettesítés	160 000
iskola, működés	145 332
Internet	143 096
Tordas.hu honlap (egyszeri költség)	120 000
ügyvéd átalánydíj	108 956
konyha, eszköz beszerzés	100 517
Fősztivál, pályázaton nyert támogatás	100 000
hozzájárulás a körjegyzőség működéséhez	100 000
könyvtár, könyv és folyóirat beszerzés	98 971
személyszállítás, Szekszárd (Művészeti Iskola)	81 221
fénymásolás, nyomtatás	75 948
vadgesztenye permetezés	75 600
művészeti iskola, vizesblokk anyag	72 442
házi segítségnyújtás	71 344
iskola tetőtér, thermolan üvegyapot	59 930
óvoda, működés	59 588
iskola, kazán karbantartás	54 558
iskola, könyv beszerzés	53 955
iskola tetőtér, acélháló aljzatbetonba	53 850
megbízás, anyakönyvvezető	50 000
megbízás, jegyzőkönyvvezető	50 000
református egyház támogatása	50 000
Kisbíró nyomdaköltség	45 000
ebédszállítás	44 300
iskola, hódfarkú cserép	42 797
postaköltség	39 140
szlovén vendégek, szállás (Hotel Marton)	39 000
iskola, továbbképzés	39 000
Művelődési Ház, működés	32 321
szlovén vendégek, étkezés	30 811
művészeti iskola, jutalmak év végi gyerekeknek	28 361
telefon készülék	27 083
szlovén vendégek, vendéglátás (a csárdában)	25 660
csatorna üzemeltetés	25 000
megbízás, csatorna könyvelés	50 000
szakértői vélemény, óvoda összevonás	25 000
zúzott kő (temető)	24 673
megbízás, kerámia kiégetés (2. félév)	24 500
szakértői vélemény, iskola összevonás	24 000
parlagfűirtás	23 000
konyha karbantartás	22 850
iskola, év végi jutalomtárgyak	20 000
Polgármesteri Hivatal, pénzügyes álláshirdetés	19 686
iskola, gyimesi ajándék	18 062
szlovén vendégek vendéglátás (Műv. Ház)	17 615
iskola, eszközbeszerzés	16 770
tűzoltókészülékek karbantartása	16 000
védőnő, hűtőszekrény javítás	16 000
varró tanfolyam	15 000
postaláda Öreghegyre (Kisbíró)	12 996
óvoda, könyv beszerzés	12 630
iskola tetőtér, szigetelőanyag	12 564
Művelődési Ház fellépti díj	10 000
védőnő, üzemeltetés	9 685
kisiskola festék	8 490
hivatal, riasztó karbantartás	7 920
iskola, működtetés	5 782
biztosítások (traktor, utánfutó)	4 789
sportpálya wc, mosdó csap csere	4 187

BEVÉTELEK (adók és állami támogatások nélkül)

művészeti iskola, tandíj	609 420
szemétdíj	433 289
művészeti iskola, adományok, fellépti díjak	387 000
étkezési térítési díjak (óvoda, iskola, felnőtt)	346 434
gáz túlfizetés visszafizetése (E-on)	249 010
lakbér	201 983
közterület bérbeadás (mozgóárusítás, árusok)	143 335
gyógyszertár, bérleti díj	112 503
hirdetés a kisbíróban	38 000
Internet, Művelődési Ház	28 150
terembér, Művelődési Ház	11 000

FELHÍVÁS

Az önkormányzat - nehéz pénzügyi helyzete ellenére - a nyáron sok energiát fektetett az iskola, a művészeti iskola és az óvoda felújításába. A szokásos iskola meszelés mellett elkészült a főbejárat festése is. A tetőtérben befejezéséhez közeledik a tanári és igazgatói iroda kialakítása. A művészeti iskolában elkészült a vizesblokk, és a központifűtés. Az óvoda konyhájában és az ebédlőben is voltak átalakítások.

Mindez nem kis anyagi erőfeszítést igényelt, de a költségeket jelentősen csökkentette a sok-sok társadalmi munka.

Kérjük jelentkezzen, aki a hátralévő munkákban segíteni tud (glettelés, festés, mázolás, laminált padló fektetés, villanyszerelés, takarítás, költözés, stb.)!
Tel.: Czuczor Bernadett 467-502 (Polgármesteri Hivatal)

Iskola tető felújítás

A nyár legmelegebb időszakát fogták ki azok az ipari alpinisták, akik az iskola balesetveszélyes tetejét újralécezték és csepezték. A kéthetes munka bruttó 660 000 Ft-ba került. A kivitelezők emellett megérdemlik, hogy bárkinek jó szívvel ajánljuk őket: IDRENS Kereskedelmi és Szolgáltató Bt. (Budapest), képviseli Bressel Dezső. Köszönjük a kiváló munkát!

A téglagyárral kapcsolatos népszavazást előkészítő programok

Szeptember 15-én, szombaton 10 órakor a Művelődési Házban az önkormányzat által előkészített megállapodás-tervezet bemutatása, megtárgyalása.

Autóbuszos gyárlátogatás a Wienerberger zRt. Tiszaszavári gyárában.

Indulás szeptember 22-én, szombaton 8 órakor Művelődési Háztól. Jelentkezés szeptember 20-ig Czuczor Bernadettnél, a 467-502 telefonszámon.

Szeptember 29-én, szombaton 10 órakor a Művelődési Házban beszámoló a gyárlátogatásról, a végleges megállapodás bemutatása.

Kérünk mindenkit, vegyen részt a programokon, hogy felelősséggel tudjon dönteni Tordas jövőjéről!

BEMUTATKOZIK A HELYI VIDÉKFEJLESZTÉSI IRODA VEZETŐJE

Ober Andreának hívnak, 2007. júliusa óta Ercsi Kistérség, Helyi Vidékfejlesztési Iroda (HVI) vezetőjeként dolgozom. 1999-ben anyagmérnökként végeztem a Dunaújvárosi Főiskolán, majd 2000-ben műszaki menedzserként diplomáztam. 2002-ben a Miskolci Egyetemen szereztem kohómérnök oklevelet. Jelenleg a Székesfe-

hérvári Képző Központ által szervezett, településfejlesztési szakelődő képzésen veszek részt.

A Helyi Vidékfejlesztési Irodák országos hálózatát az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program vidékfejlesztési forrásainak minél hatékonyabb felhasználásának elősegítésére hívta életre a Földművelési és Vidékfejlesztési Minisztérium. Magyarország minden egyes vidéki kistérségében – 167 településen – ma már megtalálhatjuk ezeket az intézményeket. Az irodák hivatásos szakembereket képeznek majd az országos vidékfejlesztési stratégiát kidolgozó szaktárca és az azt tartalommal megtöltő, helyi szinten megvalósító projektgazdák között.

Ezek valójában a szaktárca – szolgáltató funkcióval felruházott – vidéki képviselői, melyeken keresztül biztosított a hatékony kétirányú információáramlás, a helyi fejlesztési igények összehangolása, integrálása és az elképzelések beépítése az országos programokba.

A minisztérium célja az, hogy az egyes vidékfejlesztési projektek támogatásáról ne a minisztériumban szülessenek döntések, hanem a rendelkezésre álló források keretein belül a forrásfelosztásról a kistérségekben, vidékfejlesztési közösségekben döntsenek. Fontos tény, hogy az irodák nem rendelkeznek a fejlesztési források felett, de ha kistérségük települései – az Európai Unió LEADER-programjához igazodva – úgynevezett LEADER közösségbe szerveződnek, akkor 2 milliárd forint, ha csupán helyi vidékfejlesztési közösség alakulnak, akkor 1 milliárd forint felhasználásában tölthetnek be egyfajta segítő, koordinációs, adminisztrációs szerepet.

A Helyi Vidékfejlesztési Irodákra (HVI) váró legaktuálisabb feladat a szeptember elejétől induló és kétszer 20 napig tartó LEADER-regisztráció lebonyolítása, melynek keretében lajstromba veszik mindazokat a közösségeket és az ezekhez csatlakozó tagokat, akik – felismerve a helyi közösségek együttműködésében, a közös tervezésben és kivitelezésben rejlő lehetőségeket – részt kívánják venni a 2008-ban induló új LEADER programban.

A kiválasztott 140-150 potenciális LEADER közösségnek négy hónapja lesz a helyi stratégiák megalkotására, melyhez mind az irányító hatóság (IH), mind a HVI-k tematikus iránymutatást nyújtanak. 2008 márciusáig dől el, hogy melyek lesznek azok a csoportok, szám szerint hetvenen, amelyek tényleges LEADER közösségként folytathatják tovább a munkát, s mely – a LEADER által nem érintett – kistérségekben alakulhatnak meg a struktúrájában LEADER-szerű Helyi Vidékfejlesztési Közösségek, amelyek a 2013-ig tartó lokális fejlesztési irányvonalakat lefektetik.

A vidékfejlesztési irodák az információk áramoltatásán túl számos egyéb szolgáltatást nyújtanak majd a kistérségekben, főként a helyi adottságokra építő tudatos tervezésben, de a tervek operatív megvalósításának segítségével is. A megnyílt irodák várják és keresik a településükért és kistérségükért felelősséget érző, a vidék fejlesztése iránt elhivatott önkormányzatok, civil szervezetek és vállalkozók, valamint az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap forrásaira pályázni kívánó szervezeteket.

Ercsi HVI elérhetőségei:

Tel.: 30/261-84-97, Fax.: 22/318-888

E-mail: ercsi@hvi.hu, Web oldal: www.hvi.hu

Ober Andrea (3526)

Vége a „vízkőkorszaknak”, avagy az ivóvíz polifoszfátos kezelése

Kajászó, Tordas és Gyúró települések Önkormányzatainak megrendelésére a Fejérvíz zRt. 2007. május 15-én helyezte üzembe a kistérségi ivóvízhálózat polifoszfátos ivóvízkezelőegységét. Érdekes egybeesés, hogy jövőre lesz 175 éve annak, hogy Thomas Graham felfedezte a polifoszfátokat, és idén májusban ünnepeltük a 25. évfordulóját annak, hogy a Fejérvíz zRt. jogelődje, a Fejér Megyei Vízművek meghonosította Magyarországon a kemény ivóvizek polifoszfátos kezelését (1982. Székesfehérvár).

A Kajászó-Tordas-Gyúró településeket magába-foglaló el-látórendszerben a szolgáltatott ivóvízről tudnunk kell, hogy minősége a 201/2001. (X.25.) Kormányrendelet szigorú elvárásainak maradéktalanul megfelel. A Fejérvíz zRt. a 9001:2000 szabvány szerinti minőségirányítási rendszer szellemében végzi a vízi-közművek üzemeltetését. A szolgáltatott ivóvíz jelentős mennyiségű kalcium- és magnézium tartalommal rendelkezik, ami a víztároló-rétegekből oldódik ki, a hosszú tartózkodási idő során. Ez a magas (24-26 német keménységi fok) kalcium- és magnézium-tartalom egészségügyi szempontból igen örvendetes, de a háztartási gépek tekintetében rendkívül bosszantó lehet, mert a kemény vízből kiváló vízkő a bojlerrek, háztartási-gépek fűtőszálain és alkatrészein kártékony kérget képez.

Hát igen; a kalcium és a magnézium tipikus esete a „seveled, se-nélküled szerelemnek”. Mit tehet, mit tett a szolgálta-tó a vízkő-probléma végleges megoldása érdekében?

Hazánkban néhány víziközmű-szolgáltató mellett szép számban használják a polifoszfátokat az ipar-, az élelmiszeripar stb. változatos területein, de legnagyobb ismertséget és népszerűséget mégis a háztartási Calgon-adalékok formájában érte el; ami részben méltányosnak is mondható, mert a reklámnak az a része valóban igaz, hogy Magyarországon a hálózati vizek jelentős része kemény, de az már nem igaz, hogy ez ellen csupán a Calgon-adalékok nyújthatnak megbízható védelmet.

A Calgonos kezeléssel összehasonlítva megállapítható, hogy a vízműi polifoszfátos lakossági fogyasztók tekintetében is sokkal előnyösebb, mert:

- éves szinten kevesebb, mint a tizedével terheli a családi kasszát,
- nemcsak a mosógépet védi, hanem a ház minden vizes-berendezését,
- optimálisan és kiegyensúlyozottan adagolható,
- gondozza és védi a település vízellátó hálózatát is és
- kevésbé terheli a környezetet, mint a Calgon-félék.

Az ipari, élelmiszeripari felhasználók pozitív véleményét kiegészítendő a 2005-ös és 2006-os évben működési területünkön elvégeztünk egy kétlépcsős vizsgálatot, melynek során egy háztartási bojler vízkő-mentesítésén keresztül ellenőriztük a polifoszfát adagolás hatékonyságát. Az első vizsgálatot az adagolás megkezdése előtt végeztük el (9,5 hónapos üzemeltetés után), majd 9,5 hónap múlva újra megismételtük. Az eredmény az ipari tapasztalatoknak megfelelően alakult, mert:

- a vízkezelést megelőzően kitermelt 7000 g tömegű vízkő-mennyiséggel szemben
- a kezelést követően csupán elhanyagolható mennyiségű (8,89 g szárazanyag-tartalmú), rosszul ülepedő, híg szuszpenziót sikerült kinyerni a 120 literes vízmelegítőtől.

Mindazonáltal a polifoszfátok sem csodaszerek, csupán olyan különleges és speciális tulajdonságokkal rendelkeznek, amelyek néhány molekulányi jelenlétük esetén is garantálni tudják rendkívüli hatékonyságukat.

A vízkő-lerakódást okozó sókkal szembeni oldatban-tartó hatás alacsonyabb hőmérsékleten (pl. 40 vagy 60 °C-on) sokkal jobb, mint 80 °C-nál magasabb hőmérsékleten, ekkor viszont működésbe lép a kristályszerkezet-torzító mechanizmusuk. Célszerű tehát a bojlerreket úgy beállítani, hogy a használati melegvizet 70 °C-nál ne hevítsük melegebbre, de a forrpontra körüli hőmérsékleten jelentkező kristálykiválás sem okoz különösebb problémát, mert a kicsapódó kristályok nem lesznek képesek összekapaszkodva kiülepedni, hanem finom pelyhek formájában kimosódnak a berendezésekből.

A polifoszfátok egyik kellemes mellékhatása, hogy a hálózatban már korábban lerakódott vízkövet és korróziós-terméket idővel fellazítják, melyek fokozatosan eltávoznak a rendszerből.

A polifoszfátokat az elmúlt 175 év során emberek százmilliói fogyasztották ivóvízben, üdítőkből, élelmiszerekben, sörben stb., de a szigorú vizsgálatok egyike sem mutatott ki egészségkárosító hatást velük kapcsolatban. Sőt, az alkalmazása lehetővé teszi az emberi szervezet számára nélkülözhetetlen kalcium- és magnézium visszatartását az ivóvízben, illetve járulékos foszfor-felvétel lehetőségét.

Egy 70 kg súlyú személy szervezete 0,7 kg foszfort tartalmaz, melynek 75 %-a a csontvázban-, illetve 25 %-a a lágyszövetekben található. Emellett az átlagos napi szükséglete 2,8 g P (üzemanyagként és hatóanyagként). A mono- és polifoszfátok kálium-, nátrium- és kalcium-sóinak a szervezetbe juttatása csak javítani tud a napi foszfor-szükségletünkben mutatkozó esetleges hiányon. A foszforbevitellel a táplálék kalcium-tartalom igénye is közvetlen összefüggésben áll, mégpedig úgy, hogy a szükséges Ca : P arány valahol 1:1 és 1:2 között kell, hogy legyen, ami megfelel az emberi csontozat átlagos összetételének.

Nem állunk messze az igazságtól, amikor arra gondolunk, hogy a polifoszfátos vízkezelés során a szervezetünk számára nélkülözhetetlen kalcium- és magnézium-tartalom megőrzése mellett egy járulékos, táplálék-kiegészítő tevékenység is történik.

A Vízművek a vegyszert vízhozam-arányosan-, a helyi vízkeménységre optimalizálva-, automatikusan adagolja a vízhez. A pontos adagolás és az egyenletes elkeveredés érdekében a Fejérvíz ZRT. többlépcsős technológiai megoldást dolgozott ki és alkalmaz.

Záró gondolatunkban megállapíthatjuk, hogy a polifoszfátos lakossági vízkezelésben egy olyan nagy hatékonyságú- és kipróbált eljárás, amely külföldön - és itthon - a Fejérvíz zRt. működési területén belül - és azon kívül elfogadottá vált; úgy a lakossági fogyasztók, mint a közületi- és ipari felhasználók-, illetve az üzemeltetők körében.

Most pedig búcsúztassuk el a „vízkőkorszakot”. Csendüljenek össze a csiszolt pezsgőspoharak, de pezsgő helyett ezúttal friss csapvízzel koccintsunk, ami egészséges, ami a sajátunk és mindig kéznél van!

Gulyás József
FEJÉRVÍZ zRT. Bicskei Üm. vezető

Polgárőr hírek

Szeptember 1-jén megtartottuk nyolcadik Polgárőr Sportnapunkat, melyen idén 9 csapat vett részt. Egész délután két pályán folytak a mérkőzések. A torna győztese az Ifjúsági Klub csapata lett. A Lánycsapat lelkesedését bizonyította, hogy a torna vége után egy külön mérkőzést játszottak a Rendőrökkel. Úgy hiszem mindenki jól érezte magát, hiszen esetenként több mint 350 nézőnk is volt. A focimeccsek alatt és után mindenki vendégünk volt a pogácsára, sütire, almára, hagymás-paprikás zsíros kenyérré, és sörre, borra vagy üdítőre, a gyerekek fagyira, csokira. A játék után még késő estig beszélgettünk. Idén is úgy búcsúztunk, hogy „jövőre velünk ugyanitt, szeptember első szombatján”. Ezúton is köszönjük támogatóinknak mindazt a segítséget, ami hozzásegített minket, hogy meghívhattuk a játékosokat és nézőinket, és ami nélkül ez a nap nem lett volna ilyen kellemes.

Az APEH értesített, hogy az adó-felajánlások következtében az idén is több mint 190 000 forintot fogunk kapni, melyet természetesen szintén köszönünk a felajánlóinknak.

A Tordasi Polgárórség (adószám 19097439-1-07), mint közhasznú szervezet tájékoztatja a nyilvánosságot, hogy a részére 2006. évben felajánlott személyi jövedelemadó 1 %-át, 127 878 forintot a közhasznú szervezet IPC 356 forgalmi rendszámú autójának üzemeltetésére (üzemanyagra, javításra és biztosításra) fordította. Ezúton is köszönjük felajánlásaikat.

Tordasi Polgárórség Vezetőség
2463 Tordas, Szabadság út 87.

A MŰVELŐDÉSI HÁZ HÍREI

Az augusztus 20-i falunapot „megmentő”, 150 négyzetméteres rendezvénysátor a következő héten a Szűcs Béla néptáncáttörőnek adott helyt. A táborról a leghitelesebb beszámolót egy általános iskolás lánytól kaptuk: „Lassan hagyománnyá válik, hogy augusztus vége felé néhány felejthetetlen napot töltünk a Szűcs Béla táncáttörőben. Idén az eddigieknél sokkal több fiatal és „még fiatalabb” érkezett az V. alkalommal megrendezett táborba. A kisebbek Ildikótól és Sziszitől tanulhattak somogyi táncokat, Sándor Ildikótól pedig somogyi népi játékokat. Az idősebbek (meg akik elég rátermettnek érezték magukat) az óvoda tornatermében próbálták elsajátítani a százcsovásai táncok különleges mozgását, több-kevesebb sikerrel. A fiúk Cimbitől tanulhatták a bonyolult csapásokat, míg mi lányok csak nézünk, ahogy Horti ide-oda perdül, mint egy bűgőcsiga, miközben minden porcikája mozog. A táncok közötti kézműves foglalkozásokon mindenki találhatott kedvére valót, sokan készítettek az otthoniaknak ajándékot. Az esti táncházakban kipróbálhattuk, hogy mit tanultunk, és kimulattuk magunkat (természetesen úgy, hogy másnap reggel frissen és üdén ismét a táncteremben roptuk). A tábor lezáró műsor fantasztikus volt, a végén fájó szívvel jöttünk le a színpadról, de csak a tornateremig kellett kibírni, ahol folytatódott a buli. Mindenkinek nagyon köszönjük, aki segített a tábor szervezésében és lebonyolításában, reméljük, hogy jövőre újra itt lehetünk és tanulhatunk moldvai és kalotaszegi táncokat.”

Köszönjük a tábor támogatók adományait (Konczos Tibor, Cifkáné Julika, Horváth Bálint, Násztor András) és természetesen azokat is, akik kimaradtak a felsorolásból.

Az Egészséges Települések Alapítvány pályázatán Gyúró, Tordas, Martonvásár és Baracska - közösen nyert egy rendezvény sátrat. A négy falu rendezésében „Tiszta Forrás Ifjúsági Tábor”-t indítottunk. Az első Tordason volt augusztus 26. és 29. között.

Augusztus 26-án, vasárnap a barantával, a hagyományos magyar harcművészettel ismerkedhettek meg az érdeklődők (íjászat és botos technikák, ősbirkózás és a hajító fegyverek használata). Este Vukics Ferenc Tartson neve míg a Föld tart című előadása után moldvai táncház zárta a napot.

Augusztus 27-én, hétfőn kézműves foglalkozás (Czigányik Mónika vezetésével), majd délután ír és skót néptánc oktatás (Bencze Boglárka, Gallowglass együttes) volt. Az estét koncert és ír táncház zárta.

Augusztus 28-án, kedden kerámiázás, agyagozás (Litauszky Anna), dal- és énektanulás (Fiskus Olga), néptánc tanulás (Gémesi Zoltán néptánc oktató) volt a program és szokás szerint táncházzal fejeztük be a napot.

A rendezvényt az Egészséges Településekért Alapítvány támogatta.

Egyéb nyári programok

A nyári időszak a kikapcsolódás, pihenés időszaka. A szünetben sok gyermek és fiatal „fordult meg” a házban, játszani, beszélgetni, zenét hallgatni, együtt lenni, bulizni.

Július 29 és augusztus 5. között 24 fiatal együtt nyaralt Gergelyugornynán, a Tisza partján abból a pénzből, amit a farsangi, Húsvéti és szüreti bálon szorgos munkával gyűjtöttek össze. Többek között azért tartom jónak és követendőnek ezt, mert ezért a pénzért ők dolgoztak, ők döntik el mire használják fel, milyen mértékben lehet költekezni, nem beszélve arról, hogy további ösztönzésre sarkall.

Köszönet

Az augusztus 20-i Falunap szervezése Vida Vera és Kiss Krisztián segítségével történt, köszönet érte, köszönöm azoknak is akik szerepet vállaltak benne. Remélem mindenki talált kedvére valót és jól szórakozott. Köszönöm azoknak a vállalkozóknak is, akik adományaikkal lehetővé tették, hogy a rendezvény létre jöhetett.

Következő programjaink

Pályázaton projektort nyertünk, így szeptembertől folytathat a filmklub minden korosztály részére. Várom a movizni vágyókat és ötleteiket.

A hónap végén – pontos időpont és helyszín még kétséges – a fiatalokkal egy nyárzáró bulit tervezünk.

Szeptember 21-23 között rendezzük a HANGYA NAPOKAT. Mivel az időjárás idén nagyon szélsőséges volt, a terménybemutató elmarad, hiszen alig termett valami a kiskertekben. Ezt kiváltandó a Hangya Szövetkezet mezőgazdasági, bortelemelő, szövő, fonó, háztartási tevékenységéből próbálunk ízelítőt adni egy kiállítás keretében, ahol az eszközök kipróbálhatók, az ételeket meg lehet főzni, sütni vagy megköstölni. Várom az ötleteket is.

Bediné Németh Márta

Lapzárta után érkezett hír

Húsvétkor Tordas testvértelepülési kapcsolatot kötött a francia Bessancourt településsel. Az „Európa a polgárokért 2007-2013 program” keretében a „Testvértelepülések polgárainak találkozó 2007” pályázaton 6 722 Euró (közel 1 700 000 Ft) támogatást nyertünk a Párizs melletti település meglátogatására. Az utazást október végére tervezzük, előreláthatólag egy busznyit Tordasnak nyílik lehetősége az utazásra. Az ötnapos program keretében bemutatjuk Tordas kulturális életét, mindazt, amire büszkék lehetünk. Köszönöm Szendrői Júliának a pályázatrásban nyújtott segítségét!

Petz Ernő, a Kulturális és Oktatási Bizottság elnöke

GUTENBERG GALAXIS Könyvtári hírek

Újabb EU-nap

Könyvtárunk 2007-ben már harmadik alkalommal pályázott sikeresen „A közkönyvtárak uniós programjának támogatása” címmel meghirdetett pályázatra. A korábbi években a pályázaton nyert összeg egy részéből a könyvtár EU-napot rendezett, másik részéből az Európai Unióval kapcsolatos dokumentumok állományát gyarapította. Hasonló formában fogjuk felhasználni az idén kapott támogatást is. Az előző két EU-nap óta nincs olyan nyitvatartási alkalom a könyvtárban, amikor valamely gyerek ne kérdezné meg: „Mártika néni mikor lesz a következő EU-nap?” A gyerekek érdeklődése ösztönzött arra, hogy idén is pályázzunk, és ha sikerrel járunk, megtartsuk a családi hangulatban zajló játékos EU-napot. A program megrendezése az ősz folyamán kerül sor. Remélem az érdeklődés a korábbiakhoz hasonló lesz, és mindenki örömteli élményekkel indulhat majd haza a rendezvényről.

Leltározás a könyvtárban

Elérkezett az idő, hogy újabb állományellenőrzést, leltártartsunk a könyvtárban. A 3 évvel ezelőtti leltározás alkalmával több hétig zárva volt a könyvtár. Idén ezt megpróbálom kiküszöbölni, de az állomány nagysága miatt biztos, hogy elhúzódnak a munkálatok, és nem lesz zavartalan a kölcsönzés. 2007-ben a könyvtár új számítógépet kapott, és a könyvtári munka egyszerűsítése és korszerűsítése céljából megvásároltuk a Szi-rén elnevezésű számítógépes könyvtári adatbázist. Ez jelen pillanatban plusz feladatokat jelent, hiszen a leltározás alkalmával minden egyes dokumentumot számítógépre kell vinni, de a jövőben nagy mértékben segíti a kölcsönzés folyamatát. Megpróbálom a könyvtár minimális idejű bezárásával esetleg anélkül elvégezni a leltári munkát, de kérem önöket legyenek türelmekkel, míg az állományellenőrzés véget nem ér.

Továbbra is szeretettel várok minden kedves érdeklődőt a könyvtárban hétfőn és szerdán 15-től 18 óráig.

Mihovics Márta

Milyen volt az élet falunkban?

Néhány hónapja született meg az ötlet, hogy mintegy folytatva a „Tordas könyvet”, emlékeket gyűjtsünk a faluban élő elődeink életéről. Szinte alig van írásos anyag a háború után eltelt hatvan évről, így kis csapatunkkal felkerestünk 15 idősebb tordasi lakost, meséljen egy kicsit a mindennapi életről, saját foglalkozásáról.

Ezúton is szeretném megköszönni azoknak a néniknek és bácsiknak, akik a rendkívüli meleg, a hát- és lábfej ellenére és a sok unoka mellett is szakítottak ránk időt. Írásom megjelenéséig Varga Flórával, Erdélyi Rékával és Szegedi Gáborral hat beszélgetést rögzítettünk. Az anyagot a feldolgozás után a tordas.hu-n lehet meghallgatni, a legérdekesebb történeteket pedig a Kisbíróban is közre adjuk (ld. pl. a tordasi sárházakról szóló írást).

Szeretnénk megkérni mindazokat, akik szívesen mesélnének a falu életéről, de véletlenül nem kerültek be abba a körbe, akiket már megkérdeztünk, jelezzék.

Reméljük, hogy munkánk hozzájárul ahhoz, hogy ne vesz-szenek el falunk emlékei, hanem azokat összegyűjtve sokáig meg tudjuk őrizni.

Kovács Rebeka Zsófia

Kacsalábon forgó házak helyett...

Az 1800-as években épült sárházak általában két csoportra oszthatók. A szerényebben élők házai nagyban különböztek a tehetősebb emberek házáétól. Ez utóbbi csak kis számban fordult elő falunkban, így feljegyzések sem igen maradtak.

Egy régi tordasi házban három generáció élt. A nagyszülők, a szülők és a gyerekek. A szegény emberek háza általában egy nagy tömbből állt, két szoba volt benne, és egy konyha.

A konyha helyezkedett el középen, itt állt egy tűzhely, a kéményébe gyűlt össze az egész házból a füst, ami a tetőn át távozott. Ide akasztották disznóvágás után a kolbászt, sonkát fel-füstöltni.

Mellette egy kisebb szoba volt, ahol a nagyszülők laktak, ide építették a kemencét, és itt tárolták a kenyeret is. A nagyobb szobában lakott az anya, az apa és a gyerekek. Egy ágyban többen is aludtak, főleg több gyerek esetén. A kicsi ablakokon kevés fény jutott be a szobákba.

A padlást a konyhán keresztül lehetett megközelíteni, ide hordták fel a terményeket. A házzal egybeépítve, hátul volt az istálló. Sokszor kívülről a fal mellé rakták a trágyát, hogy az istállót melegen tartsák, de az állatok melege is „fűtötte” ezt a helyiséget, így akár itt is aludhattak emberek.

A tejtermékeket hűtő hiányában a kútba engedték le, hogy ne romoljanak meg, míg a befőtteket, lekvárokat a konyhában fejmagasságban lévő polcokon tartották. Az akkori fürdőszoba egy mosóteknőből, és a kertben eszkábált mellékhelyiségből állt. Akkoriban nem vitték túlzásba a mindennapi tisztálkodást, inkább csak mosakodtak, a gyerekek haját pedig egészen rövidre vágták. Kút általában minden háznál volt, de nem mindegyik volt alkalmas ivásra.

A sárházak építéséhez az alapanyagot úgy állították elő, hogy felástak egy négyszög alakú területet, alaposan megöntözték, beszórták szalmával és állatokkal tapostatták. A házaknak nem készült alapjuk, a szalmás sárt vasvillával halmozták egymásra rétegenként, majd döngölték. Száradás után egyenesre vágták, faragták a falat. Követ, fát nem használtak tartószerkezetként, a mintegy 80 cm vastagságú falak a súlytól álltak meg. Vakolás helyett agyagos poltyával (finom szalma-darabok) tapasztották az asszonyok a falakat kívülről és belülről is, ezután lemeszelték. A padlót minden héten „felmosták” agyagos vízzel a lányok, majd beszórták homokkal, hogy ne ragadjon. Ezek a házak Tordason kb. 200 évig lakható állapotban álltak.

Eldöntözték, hogy még 70-80 évvel ezelőtt is ilyen szerény körülmények között élt az emberek többsége falunkban. Manapság pedig mennyire kellemetlenül érezzük magunkat, ha akár pár órára megszűnik a víz-, vagy áramellátás...

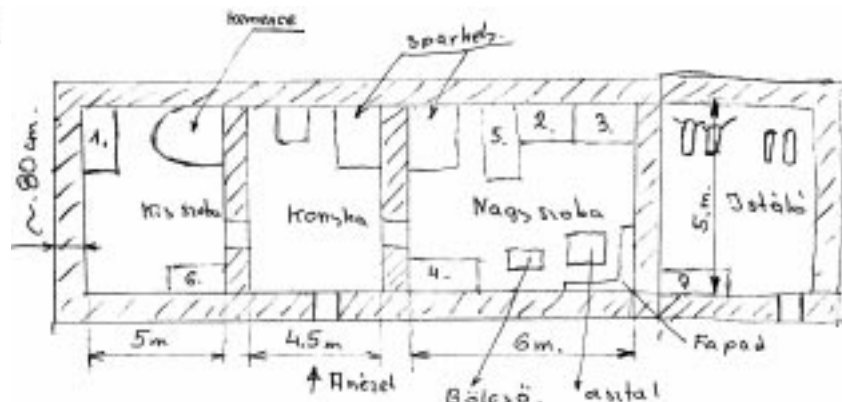
A történelmi visszatekintés Pilát János emlékei alapján történt. Köszönjük Jaki bácsinak, hogy rendelkezésünkre állt, és segítségével megőrizhetjük a tordasi sárházak emlékét!

Kovács Rebeka Zsófia

Jaki bácsi rajza a házról

Vert sárfal. Alaprajz

1. Ágy Nagypám Nagysám
- 2) " Apám-és Edesanyám.
- 3) " két nővérem
- 4) Én-és egy bátyóm.
- 5) kisagy. Öcsém.
- 6) Bátyám.
- 7) Szülőbaba Bátyóm.

ISKOLAI HÍREK

Nyári élménybeszámolók

Tegnap a Gyimesben jártam...

Ha nem is éppen tegnap, mint ahogyan az egyik legismeretesebb gyimesi népdal kezdődik, de július elején egy csodálatos hetet töltöttünk el a Gyimesközéplekhoz tartozó Hidegsgében. Az igazgató néni fejében született meg az a gondolat, hogy idén nyáron történelmi tábor szervezzék nekünk. S hogy még emlékezetesebb legyen, a tábor helyszínéül a gyimesi Hidegsgépartot választotta. Az ottani testvériskolánkat már többször felkerestük, és ők is többször jártak már Tordason.

Mivel idén emlékezünk Árpád fejedelem halálának 1100. évfordulójára, Irénke néni a hét témájának a magyar történelem ezen időszakát választotta.

A táborozáson iskolánkból nyolcan vettünk részt, a hidegségi gyerekekkel együtt kb. negyvenen voltunk. Hét törzsre „osztódtunk”, felvettük a hét honfoglaló törzs nevét, megválasztottuk a törzsfőket. A hét folyamán több olyan feladatot is kaptunk, amelyeket pontosztak a táborvezetők. Például faágakból - minden „modernkori” eszköz nélkül - hajlékot készítettünk, az akadályversenyhez pedig mívés menetlevelet.

Első nap délutánján egy nagyon izgalmas előadást hallgattunk meg igazgató nénitől, aki beszélt nekünk nemzetünk származásáról, arról, hogy messze Ázsiában, sőt még egy Japán szigeten is élnek olyan népek, akik minden bizonnyal rokonaink: magyarok, madzsarok, ujugurok, madjarok. Beszélt a kettős honfoglalásról, amelyet - a hivatalos, „tudományos” elmélettel szembehelyezkedve - László Gyula történész professzor dolgozott ki.

Az előadás legnépszerűbb témája a rovásírás volt. Ezt a táborban sok gyerek meg is tanulta. Népszerűek voltak a foglalkozások is, melyeket a tábor zászlaja, egy árpádsávos zászló alatt tartottunk: az üvegfestés, az agyagozás, az erszényvarrás, batikolás, gyöngyfűzés, és az íjkészítés (fiúknak).

A záróestire az igazgató néni egy megindítóan szép irodalmi műsort állított össze, amit hidegségi és tordasi gyerekek, közösen adtunk elő. A hét folyamán elkészült remekművekből álló kiállítást is ekkor tekinthették meg a szülők, érdeklődők. A kiállítás egyik legszebb darabja egy festett üvegváza volt, amelyet Rác Árpai bácsi, az ottani iskola igazgatója festett.

Ezúton szeretnénk megköszöni az igazgató néninek a fáradtságos szervezést, Rác Árpai bácsinak és kollégáinak a kedves fogadtatást, a sok segítséget, Kalamár Márta néninek, hogy olyan türelmesen bogozgatta a cérnákat, Erdélyi Ritának, hogy elviselte a mindennapos agyagtengert, és Bucsi Pista bácsinak, hogy nap mint nap hősiiesen helytállt a konyhafőnök szerepében.

A honismereti tábor résztvevői

Egy hétre ismét leomlanak a határok...

Ezzel a címmel rendezték meg immár a hetedik Magyar Szigetet Verőce-Kismaroson. Ahogy a fesztivál nevéből is sejteni lehet, ezt a rendezvényt a nemzeti érzelmű embereknek szervezték. Itt csak magyar előadókat és nemzeti rockegyütteseket hallani, de ez jellemzi a többi programot is: filmvetítéseket, előadásokat, kiállításokat.

A verőcei vonat zsúfolásig telt a Szigetre utazó fiatalokkal. Elnézve őket, eszembe jutott, miket hallottam erről a fesztiválról: oda csak szélsőségesek járnak, akik inkább berúgni mennek, mintsem kifejezni hovatartozásukat. Ezt a véleményt már az első percekben megcáfolták a szememmel látottak. A rendezvény jól szervezett volt, azt az egy-két rendetlenkedőt pedig, aki mégis odatévedt, a szervezők rövid úton eltávolították.

Verőcéről a Csattogóvölgybe (ez a völgy minden nyáron a fesztivál helyszíné) ingyenes busszal lehetett eljutni, ami a Sziget időtartama alatt menetrendszerűen járt. A völgybe érve gyönyörű látvány tárult szemem elé: a hegyekkel határolt síkon ritkán látott jurták, csinos faházak álltak szállást kínálva az érkezőknek. Néhány sátor is felhúztak már, de néhány óra elteltével a sátorozóhely annyira megtelt, hogy alig lehetett a kifejezősínórok között botladozni.

Már az első nap délutánján érdekes programok voltak, például az Elvettette, eltemetve - Csángó passió című film vetítése, előadás a székely-magyar rovásírásról, néptáncoktatás.

Nap mint nap olyan emberekkel találkozhattunk, mint Wittner Mária, a legendás '56-os szabadságharcos, Adorján Sándor, aki a Gulágon töltött évekről beszélt, vagy meghallgathattuk Kiszely István professzor magyarság-, és múlttudatról szóló előadását. Tejfalu András az Elhallgatott, életveszélyes népszerűszabályozásról beszélt. Kérdéseket tehetünk fel a 2006. szeptember-októberi események áldozatai védőjének, Gaudi-Nagy Tamásnak. Volt Sajtóklub országosan ismert újságírók közreműködésével. Az irodalmat, művészetet kedvelők is válogathattak a műsorok között. Bemutatót tartott a Visegrádi Szent György Lovagrend, és „Kicsit kicsi, kicsit savanyú, kicsit elegünk van belőle, de a miénk” címmel beszélgetés folyt ismert focijátékosokkal, edzőkkel.

A kézművesség szerelmesei is bőven találtak maguknak elfoglaltságot. Bőrből tarsolyt, karkötőt, nyakláncot, díszeket, csontból medált, vékony rézdrótból ékszereket készíthettek, kerámiaedényeket festhettek.

Szurkoltunk a szigetlakók alkalmilag összeállt focicsapatainak, sokan kicsit irigykedve néztük a profi íjászok versenyét.

Esténként a koncertek voltak műsoron. Szerepelt többek között az Attila Ifjúsága, Waszlavik és szabadcsapata, a Szkítia, a Lord, az Oi-kor, az Egészséges Fejbőr, a Titkolt Ellenállás, a Magozott Cseresznye (lemezbemutató koncert), az Ismerős Arcok, a Romantikus Erőszak, a Beatrice. Fergeteges koncertet adott a Kormorán együttes és a Kárpátia zenekar is.

Mint a szélvihar, úgy elrepült a Sziget egy hete. Fáradtan, de élményekkel feltöltődve érkeztem haza. Még mindig fülemben cseng a Kormorán híres dalának két utolsó sora: „Ha nincs hely, ahol élj, indulj hazafelé!”

Erdélyi Réka

Tájékoztató a közmunkaprogramról

A Szent László Völgye Többcélú Kistérségi Társulás sikeres pályázatot nyújtott be a Szociális és Munkaügyi Minisztérium Közmunka Tanácsához „A hátrányos helyzetű, tartós munkanélküli lakosság foglalkoztatását, megélhetését, életkörülményeinek javítását, a hátrányos helyzetű települések és kistérségek felzárkóztatását szolgáló közmunkaprogram”-ra. A megítélt 25 363 720 Ft-ból és a 312 300 Ft önrészből kell fedezni a munkások bérét, a munkaalkalmassági vizsgálatokat, az munkaeszközök beszerzését, munkavédelmi eszközök és oktatás valamint a munkásszállítás költségeit.

A Társulás 32 fő foglalkoztatását vállalta 7 hónapon keresztül. A közmunkások arról a két településről kerültek felvételre, ahol a legnagyobb mértékű a munkanélküliség: Ercsiből 20 fő, Ráckeresztúrról 11 fő.

A közmunkaprogramban elvégzendő feladatok:

Felszíni vízelvezető árokrendszerek tisztítása és karbantartása, mélyítése, esetenként új árkok kiépítése, az árkokhoz csatlakozó part- és földút részek rendbetétele, gyom- és cserje mentesítése.

A települések közterületeinek rendbetétele, parkosítás: a zöldfelületek-parkok tisztítása, virágosítás, gyomtalanítás, fák, díszcserjék és virágok ültetése, továbbá a temetők és környékük rendbetétele és gondozása, hulladék és szemétygyűjtés, valamint kisebb illegális hulladékártatók felszámolása.

Közintézmények karbantartási munkáinak elvégzése: iskolák, óvodák, kultúrházak, műemlék jellegű épületek karbantartása, környezetük gondozása, szépítése.

Az elmúlt három hónapban Ercsiben, Baracskán, Ráckeresztúron, Martonvásáron, Tordason és Gyúron dolgoztak a közmunkások. Tordason júliusban a Gesztenye sor teljes hosszában megtisztították az árkokat a több éves avartól és a szeméttől. Augusztusban két héten keresztül 9 fő végezte a közterületek karbantartását az alábbi helyeken: szabadtéri színpad környéke, iskolaudvar, az evangélikus templom és a kisiskola előtti park, Sajnovics tér, temető, katolikus templom környéke, Szabadság út.

Sajnos a szépen rendbetett területeken újra és újra megjelenik a sörösüveg és a sörös doboz, a chips-es zacskó és még sorolhatnánk tovább, mi minden. Az önkormányzat parkfenntartóinak sem az lenne a dolguk, hogy összeszedjék a gyerekek eldobált csokispapírjait.

Az a teherautó sofőr mire gondolhatott vajon, aki a Dózsa György utca végében csak úgy az út szélére, a zöld fűre, a bokrok alá borította az elégetett szemét maradékát és vasdrótokat is tartalmazó rakományát? Arra, hogy ennek itt a helye? És ha mindenki így szabadulna meg a szemététől?

Amikor a közútkezelő cég munkásai lenyírták a fűvet a Tordásra bevezető út két oldalán, és mérhetetlen mennyiségű szemét került elő, nem hittem a szememnek. Ki lehet az, akinek az autója már nem bírja hazáig vinni az üres ásványvizet, sörös-, kólás üveget, cigarettás dobozt? Ki az, akinek nincs szégyenérzete, amikor lehúzza az ablakot, és az árokba dobja az üres hamburgeres zacskót? Mi lenne, ha nem lennének évről évre, akik nem bírják nézni a mindent elborító szemetet, és elindulnak szombat délelőtt összeszedni, amit mások az utókorra hagytak.

Veres Andrea
a közmunkaprogram vezetője

A Tordas SE beszámolója

A Tordas SE 2006. évi pénzügyi beszámolójának tárgyalására a 2007. június 19-i testületi ülésen került sor. Az ülésen jelen volt a régi vezetőség képviselőiben Cifka János, az új vezetőség képviselőiben Pápai Gyula, valamint Konczos Tibor. Tordas SE közgyűlése 2007. június 15-én elfogadta az előterjesztett beszámolót.

Az Önkormányzat és a Tordas SE között 2006. év elején létrejött támogatási megállapodás szerint az egyesület elszámolással tartozik az Önkormányzat által rendelkezésre bocsátott összeg vonatkozásában. Amennyiben az egyesület nem kifejezetten a sporttevékenységgel szorosan összefüggő kiadásokra használja a támogatás összegét, úgy azt vissza kell fizetnie.

A számszaki beszámolóval kapcsolatosan a következő kiegészítések, értelmezések hangzottak el a Képviselő-testületi ülésen:

- Bevételeknél
- A pályabelépő és helypénz a támogatás soron szerepel
- Kiadásoknál
- A felújítás legnagyobb kiadása az öltöző vakolatának felújításáról szóló számla 254 400 forint összegben
- A sportruházat elsősorban a futball szakosztályra vonatkozik, főként cipő vásárlását jelenti.
- A sportszerre fordított összeg teljes egészében a lövész szakosztály löszervásárlása
- Reklám címszó alatt a lövész szakosztály sapka és poló vásárlása szerepel

- Szállás, étkezés soron közel 300 ezer forint a Sportbúfé számlája étkezésekről és ital fogyasztásról, 409 ezer forint pedig a focisták alapozó tábora

A képviselő-testület részéről a következő kérdések hangzottak el:

- A sportöltöző teljes felújítását a képviselő-testület tudomása szerint a Zoltán-Bau végezte el az Önkormányzat megbízása alapján. Erről be is nyújtotta számláit júniusban és szeptemberben. A számlák teljes körűen tartalmazzák az összes munkát az elejétől a végéig, így a képviselők kérdésként fogalmazták meg, milyen teljesítést tartalmaz a 254 400 ezer forintos vakolás számla.

- Korábban említésre került, hogy a lóteret időnként bére adják. A Képviselő-testület szerette volna tudni, hogy hol jelenik meg a beszámolóban ez a bevétel, illetve miért nem az Önkormányzattal kötnek a bérbevevők szerződés, a lóter ugyanis az Önkormányzat tulajdona, hasznának beszédéséről nem mondott le.

- További kérdés volt, hogy miért jelenik meg a beszámolóban 385 ezer forint üzemanyagköltség, amikor az Önkormányzatnál is felmerül mintegy 650 ezer forint utaztatási költség a sportolókval kapcsolatosan.

Mivel a Képviselő-testület nem kapott kérdéseire kielégítő választ, illetve több szabálytalanságot fedezett fel az elszámolásokkal kapcsolatosan, nem fogadta el a 2006-os pénzügyi beszámolót. Ugyanakkor határozat született arról is, hogy nem kell visszafizetnie az egyesületnek a 2006-ban kapott támogatást. A Képviselő-testület megkérte az új vezetést, hogy a továbbiakban biztosítsák a szabályos elszámolást, illetve jobban tartásuk kontroll alatt a rezsi-költségeket és a sport részére biztosított – a karbantartó brigádból átcsoportosított – 1 fő kiegészítő személyzet munkáját.

Pápai Gyula, elnök

A téglagyárról más szemmel

Sokunkat foglalkoztat mostanában a Tordásra tervezett agyagbánya és téglagyár kérdése. Rövid időre felülemelkedve az érzelmi szempontokon, megvizsgáltam, hogy az elfogadott vidékfejlesztési programokba hogyan illik bele a tervezett beruházás.

Tordas község honlapján olvasható Tordas Településszerkezeti tervének módosítási javaslata (2007.). Eszerint a „Településszerkezeti terv módosításakor az építési törvény értelmében koncepcionális változás esetén felül kell vizsgálni az érvényes településfejlesztési koncepciót. ... A korábban elfogadott településfejlesztési koncepció a jelenben is megfelel, az abban felvázolt folyamatok továbbra is érvényesek.” A településfejlesztési koncepciót a 39/2003 (IX. 02.) számú önkormányzati határozattal hagyta jóvá Tordas község Önkormányzata, amely a település hosszú távú fejlesztésének irányelveit jelölte ki:

„Tordas napjainkban kedvelt község a gazdálkodók, pihenésre vágyók, kellemes vidéki környezetet kedvelők körében. Budapest agglomerációs területeként funkcionálva fejlődő és hangulatörző település maradt.” Ez az oka, hogy a tordasi lakosok száma folyamatosan növekszik, az elmúlt öt évben 116 fővel gyarapodott, és 2007-ben elérte az 1805 főt. „Az új településfejlesztési koncepció elhatározásai:

- A község kialakult arculatán, szerepkörén és nagyságán a jövőben sem célszerű lényegesen változtatni.
- A helyi fejlesztések célja elsősorban az itt lakók számára a még komfortosabb, teljesebb kiszolgálást és ellátást biztosító feladatok elvégzése legyen.
- A község kedvező környezeti állapotának kialakítására és megőrzésére nagy hangsúlyt kell fordítani.
- A község természeti adottságait kihasználva aktívan be kell kapcsolni a falusi turizmusba.
- ... Újabb ipari ... telephelyek kialakításánál a legkörültekintőbben kell eljárni, úgy, hogy a környezetet a legminimálisabb mértékben terhelje és a lakóterülettől távol essen.”

A 2005-2011 időszakra szóló Tordasi Települési Környezetvédelmi Program (2005.) az alábbi környezeti célokat fogal-

mazza meg:

- A meglévő kedvező környezeti állapot megőrzése, fenntartása
- Az emberek életminőségének javítása, komfortérzetének fokozása
- A természeti értékek, táji értékek, települési épített környezeti értékek megóvása, fejlesztése
- A lakosság környezettudatosságának erősítése.

Kiemelem a képviselőtestület által elfogadott program néhány elemét:

Levegőtisztaság-védelem:

L4 – A meglévő jó állapot megőrzése érdekében csak olyan vállalkozást célszerű támogatni, amely a kialakult helyzetet nem rontja

Természet- és tájvédelem:

T4 – A területfejlesztés során figyelembe kell venni a táji és természeti értékek védelmét

2005. óta Tordas is tagja a Szent László Völgye Többcélú Kistérségi Társulásnak, amely elfogadta a kistérség Területfejlesztési Koncepcióját és Programját (2005.) Eszerint a kistérség meghatározó feladata a „környezet- és természetvédelem, a környezeti fenntartás felvállalása és az erre alapozott versenyképes, élhető, „szolgáltató” kistérség fejlesztése.

A kistérség célja: „Együttműködés a környezeti, a természeti és táji adottságok kihasználására, a társadalmi, a gazdasági potenciálok kibontására az igényes, vonzó lakóterület és rekreációs turisztikai térség kialakítása érdekében”.

A környezetvédő szemével nézve a beruházást nincs kétségem afelől, hogy a beruházó el fogja készíttetni a törvény által előírt környezeti hatásvizsgálatot, és az illetékes környezetvédelmi hatóság meg fogja adni a beruházáshoz szükséges környezetvédelmi engedélyeket. A téglagyár és az agyagbánya vállalt por-, zaj- és levegőszennyezési értékei az egészségügyi határértékek alatt lesznek.

Példaként áll előtünk a közeli Pusztazámor, ahol 14 évvel ezelőtt népszavazást tartottak, a többség támogatta a beruházást, megépült a „tökéletesen biztonságos, korszerű” hulladéklerakó, a településen az utakat leaszfaltozták, a közműveket rendbe tették, az óvodát, iskolát felújították. Most a bűz miatt a pusztazámoriak időnként lefekvés előtt nem merik kiszellőztetni a gyerekszobát, pedig a falu a szemétkerakótól északra fekszik, és az uralkodó szélirány ott is észak-nyugati. Ennek ellenére – ismét pénzügyi hivatkozva – a zámori képviselőtestület támogatja a szemétkerakó mellett egy új, óriási szennyvíziszap-szárító és égető létesítmény megépítését. „Beruházás beruházást vonz”. A márciusi népszavazáson a falu lakossága elutasította a szennyvíziszap-kezelő létesítését. A szemétszagot az autópályán mi is egyre nagyobb területen érezzük, és ha így megy tovább, a bűz hamarosan Tordast is eléri.

Tisztában vagyok vele, hogy a falu súlyos pénzügyi helyzetben van. Mégis arra kérem a tisztelt faluvezetést, hogy keressenek más megoldási lehetőséget, a kijelölt gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató területen környezetbarát fejlesztést végrehajtó beruházót, hiszen Tordas kitűnő közlekedési és környezeti adottságokkal rendelkezik.

Tordason nyolc bejegyzett civil szervezet, három egyházi szervezet és legalább hat informális közösség működik. Kérem a faluvezetést, vegyék igénybe a civilek segítségét, gondolkodjunk együtt az aktuális problémák megoldása érdekében.

Szendrói Júlia
környezetvédelmi szakmérnök, Sze-Lá-ví Alapítvány

Kedves olvasók!

Köszönjük a cikk írójának az alapos áttekintést. A leírtakból is látszik, mennyire körültekintően kell eljárunk a téglagyárral kapcsolatban. A kérdés valóban nem egyszerű, az e cikkben leírtakról is órákig lehetne beszélgetni.

A Képviselő-testület Önökre bízta a döntést, és a népszavazás előtt több alkalmat is kínál a megbeszélésre. Kérjük éljenek a felkínált lehetőségekkel! Tiszavasváriban szeptember 22-én személyes benyomásokat szerezhetnek az érdeklődők, 15-én és 29-én a Művelődési Házban juthatnak információkhoz és elmondhatják véleményüket. Várjuk Önöket!

Teszár Tamás, alpolgármester

Tájékoztató a tervezett téglagyárról

2007. július 14-én Tordas község önkormányzata tájékoztatót tartott a tervezett téglagyár ügyében. A nagy érdeklődés miatt alig fértünk be a művelődési házba.

Juhász Csaba polgármester úr bemutatta a Wienerberger Zrt-t képviselő Mészáros Balázst, aki a megjelentek köszöntése után elmondta, hogy tavaly nyár óta keresnek területet téglagyár építésére. A három kiválasztott terület egyike Tordas, ahol a bányaterület és a gyár közel van egymáshoz, ez környezet igénybevétele miatt optimális. Ráadásul itt a gyár olyan helyre települhet, ahol a téglák elszállítása egyáltalán nem érinti a falut. A beruházást - az EU előírásoknak megfelelően - 22 hatóságnak kell jóváhagyni, köztük az önkormányzatnak is. A több mint 10 milliárd forintba kerülő gyár 10-12 hónap alatt épülhet fel. 60-65 fő dolgozót a környékről szeretnének felvenni, ezen kívül még 30-40 fő alvállalkozónak lesz munkája. A tevékenység nyomán a Wienerberger Zrt. évi 70-80 millió forint helyi iparűzési adót fizet az önkormányzatnak.

Teszár Tamás térképen mutatta be a leendő téglagyár és bányája elhelyezkedését, ezt a térképet szeptemberben minden háztartásba eljuttatjuk.

Magó Róbert: Hol fogják a téglát elszállítani, mert most is gondokat okoz a sok teherautó a Szabadság úton.

Juhász Csaba: Rögtön jobbra lesz egy út Tordas határán, így a teherautó forgalom a községet egyáltalán nem érinti majd. Az agyagkitermelés időszakos, nálunk a kitermelés a szőlőszüret után és a tavaszi munkák elkezdése előtt történne, hogy figyelembe vegyék a szőlősgazdák érdekeit.

Kovács Sándor öreghegyi telektulajdonos: A védősáv hány méteres lesz, és milyen zajjal jár a kitermelés?

Mészáros Balázs: A védősávot az érdekelt felek véleménye alapján alakítják ki. A hatóságok eldöntik, hány méter legyen. A zajszint nagyon alacsony, ugyanis EUR 3-as motorokkal lehet csak dolgozni, és a bányában csak 3-4 teherautó lesz.

Derecskei János: Az iparűzési adót hamarosan el fogják törölni, nem lehet számolni vele. A por a szél miatt Gyúrot nem érinti, csak Tordast. A talajréteg megbontása a vízviszonyokat is érinti, elszívó hatása van, 5-10 év után kiszáradhatnak a növények, erre tanulmányt kell készíteni. A népszavazásra a kérdést úgy kellene feltenni, hogy „akar-e bányát és téglagyárat?”

Hajbin Tímea: Az iparűzési adó megsemmisítésével kapcsolatosan valóban vannak beadványok az EU-ban. Tavaly azonban született egy precedens értékű ítélet egy hasonló olasz adófajtával kapcsolatosan, amit nem nyilvánítottak ellentétesnek az EU iránymutatásaival. Valószínűleg ez lesz az alapja a magyar iparűzési adó elbírálásának is, ugyanis az is forgalmi-típusú adó. Másrészt pedig kormányunk is erősen fog lobbizni, ugyanis az országban az önkormányzatoknak 400 milliárd forint bevétele származik ebből az adónemből, és ilyen gazdasági helyzetben a központi költségvetés nem tudná pótolni ezt a kiesést.

Mészáros Balázs a talajvízzel kapcsolatosan elmondta, hogy a magyar geológiai szolgálat csak úgy adja ki az engedélyt, hogy ebben probléma ne legyen. Az agyag vízzáró anyag, jobb a földnél. Az Alföldön semmi gond nem volt, holott ott csak 2 méteren van a talajvíz, kitermelnek 10-20 méterről, mégis megél közvetlenül a bányával a növény. A kitermelés nem porzik, csak a szállítási útvonalon van por, ezt állandó locsolással szüntetik meg. 22 bányája van a Wienerbergernek, ezeket úgy művelik, hogy nincs vele gond sehol.

Juhász Csaba szerint nincs szükség a népszavazásra javasolt kérdés módosítására, ugyanis mindenkinek egyértelmű, hogy téglagyár bányával nem épül.

Andorfy Ottó: Az öreghegyiek szavazhatnak-e és a szavazás előtt készülnek-e tanulmányok?

Juhász Csaba: Népszavazást lebonyolítani csak a jogszabályok szerint lehet, tehát csak a tordasi lakosok szavazhatnak. *(Az öreghegyi telektulajdonosok egy része tordasi állandó lakos – a szerk. megjegyzése)*

Mészáros Balázs: Az összes szabály írottan meg fog jelenni. Az is egy szabály, hogy be kell építeni az érdekelt véleményét is a tervbe, ez elkészül október 7-ig.

Egy néni, aki nem mondta a nevét, tájékoztatja a jelenlévő-

ket, hogy Zalában agyagbánya mellett szoktak elmenni 100-150 méterre. Tapasztalata az, hogy se az úttesten, se a levegőben nem jelenik meg por.

Varga Sándor öreghegyi telektulajdonos eleve gerjesztett indulatokat észlel. Véleménye szerint végig kell gondolni, hogy mi a tét. Tordason ilyen még nem történt, hogy megkérdézik a lakosságot, az öreghegyiek elmondhatják a véleményüket. A rendelkezésre álló agyagmennyiség évtizedekre meghatározhatja Tordas fejlődésének irányát. A 30-as 40-es évek elején a Dózsa György utca végében a Hangya Szövetkezet épített egy téglagyárat. Hogy miért nem folytatódott a téglágyár, azt nem tudja. A technológia akkor gyerekcipőben járt, de a Hangya olyanokat tett csak, ami a község érdekeit szolgálta. Akkor most miért kellene ezek az indulatok? Az öreghegyiek egy részének jogos a felvetése, de vannak dolgok, ami felett szemet hunynak, vannak itt még környezetszennyező egyéb tevékenységek is. Most megkérdette a lakosságot az ügyben önkormányzat mit szeretnének, ilyen még nem történt soha.

Ózv. Szttyéhlik Jenőné: Hogyan lesznek kártalanítva az ingatlan tulajdonosok?

Mészáros Balázs: Nem kell kártalanításról beszélni, mert nem veszik el a földeket. A föld adásvétel tárgya, és az adásvétel akkor jön létre, ha mindkét fél saját akaratából aláírja a szerződést.

Botta Zsolt: Derecskei úr felvetésére kifejtette, hogy tudomása szerint kapilláris szerkezetű a talajvíz, ez másként viselkedik, ezért javasolja egy vízügyi szakértő vizsgálatát.

Mészáros Balázs: Természetesen mind a bányaművelés, mind a téglagyár, az utépítés vízjogi engedély-köteles, nem kell külön még az önkormányzatnak megvizsgáltatni. A vizsgálat kiter a felszíni és rétegvizekre, a vízháztartás változására (több száz méterre is), erre tervek kellene, ez alapján születik a vízjogi engedélyezés.

Teszár Tamás ismertette, hogy a téglagyár gázfogyasztása 500 m³/óra, ez megegyezik kb. 500 lakóház gázfogyasztásával. A téglagyár messze lenne a falutól, 15-20 méter magas kéménnyel, így égéstermék nem jelent nagyobb környezetterhelést mint a tordasi lakóingatlanoké.

Tóth Ferenc: Ha megvalósul a téglagyár, akkor a befolyt összegről is lesz-e népszavazás?

Hajbin Tímea: felvázolta Tordas pénzügyi helyzetét, hogy lássák a jelenlévők, pénzügyi szempontokból mennyire fontos lenne a táglagyártól származó bevétel: Tordas költségvetése kiadás és bevétel oldalból áll, mindegyik két-két részből tevődik össze. A bevétel egyik része állami támogatás, másik része az állampolgárok és vállalkozások adója. Kiadás oldalon vannak kötelező feladatokra, és nem kötelező feladatokra fordított összegek. Az idei költségvetés 40 millió forint hiánnyal tervezett: ez így volt tavaly, 2006-ban is. Az eddigi években a hiány úgy lett pótolva, hogy az önkormányzat mindig eladott valamilyen vagyont, vagyonrészt. Mára elfogyott az eladható vagyon. A hiányokból előbb utóbb előáll a csődhelyzet. A képviselő-testület ilyen helyzetben vagy duplájára emeli az adókat, a maximumra (ugyanis több vállalkozónk nincs, onnan nem számíthat plusz bevételre, az állam pedig nem ad több pénzt), vagy a nem kötelező feladatokat eltörli, így versélybe kerül a művelési iskola, a sport, minden, ami nem kötelező feladat. Egy ideig ez a Képviselő-testület döntése, aztán már a csődbiztos fog dönteni. Ezt is figyelembe kell venni, ez is egy szempont.

Hajbin Tímea emlékeztetett, hogy az iparűzési adó évente lesz 80 millió forint, a téglagyár működését 30-50 évre tervezték. Hozzátette, hogy a kötelezettségekkel is számolni kell. Az egyik egy nagyon közeli kötelezettség, Gyúró ugyanis elvesztette az AFA-pert a csatornázással kapcsolatosan. Ez azt jelenti Tordas esetében, hogy ki kell fizetni 87 millió forintot jövő márciusban.

Horányi Márton: Milyen adókedvezményeket kap a bányával a gyár?

Hajbin Tímea: Semmilyen adókedvezményt nem kért a Wienerberger, ilyesmi szóba sem került.

Könyves László: Ha megépül a téglagyár, az több évtizedre határozza meg a falu életét. Készül-e a tanulmány arra vonatkozóan, hogy a lakóingatlanok piaci értékét befolyásolja-e a gyár felépítése. Ezt megismerhetik-e az emberek a referendum előtt?

Juhász Csaba: A kérdésnek két oldala van, egyik a téglagyár megépülése, másik a fejlesztések, amelyek megvalósulhatnak a bevételekből, ezek vonzóbbá tehetik a falut...

Stefkó András javasolta, hogy szavazzanak bizalmat a hatóságoknak, akik függetlenek és a jogszabályok szerint járnak el.

Fülbevalós fiatalember: véleménye szerint háza meg fog csúszni, mert 50 méteren van, Öreghegy legtetetjén. Hogyan fogják kártalanítani, ha ez bekövetkezik?

Mészáros Balázs: Az agyag terhelhetősége több mint 30 kg/cm². Van olyan hely, ahol a bánya szélétől 20 méterre lakóház, 10 méterre út van, egyik sem csúszott meg. Ez is szakmai kérdés, kár vitatkozni róla. Egyébként 45 fokban lehet terhelni az agyagot. Ha 50 méterre lenne a háza 50 méter magasan, még akkor sem csúszna meg. Az esetleg bekövetkező bányakárra közel száz millió forintot kell letétbe helyezni, hogy ha tönkremenne a téglagyár, akkor is legyen a károk elhárítására fedezet. Ez a hatóság, tehát független szervezet kezelésében van.

Fülbevalós fiatalember: Mikor fog elkezdődni az építkezés?

Mészáros Balázs: Ha minden engedély rendben lesz, akkor 2-3 év múlva. Ha változik a piaci helyzet, hiába lesz meg összes engedély, akkor sem épül téglagyár.

Petz Ernő észrevételezi, hogy több embertől felmerült a por és a zaj kérdése. Megkérdezte a Wienerberger képviselőjétől, hogy meglátogathatná-e egy-egy delegáció valamelyik téglagyárat? (Mészáros Balázs igennel válaszolt.) Az Önkormányzat segít megszervezni, menjenek el az érdeklődők, ne arról beszéljünk, amit nem is láttunk. Kerüljön felszínre az összes probléma, és ha nem lehet megoldani, akkor nem lesz téglagyár.

Toman Ilona: felvetése szerint demokráciában élünk, javasolja hogy szavazhassanak az öreghegyiek is.

Hajbin Tímea álláspontja szerint a demokráciában jogszabályok vannak, amit minden állampolgárnak be kell tartani, így a népszavazásról szóló törvényt és helyi rendeletet is.

Magó Róbert: emlékeztet rá, hogy amikor a szemétdíjat megemelték, milyen rossz hangulat volt Tordason. Véleménye szerint végig kell gondolni, hogy amikor 40 millió hiány van a költségvetésben, és 2-3 év múlva kapnánk 80 millió forintot évente, akkor mennyi mindent meg tudnánk csinálni. Ha ezt elszalasztjuk, akkor honnan teremtjük elő a hiányzó összeget? Ebben a nehéz gazdasági helyzetben ki tudnánk húzni magunkat a mocsárból.

Mészáros Balázs tájékoztatásként hozzá teszi, hogy téglagyártás az egész világban működik, nagy hatékonysággal, jól, sok országban saját maga látta. Gyerekeinknek is meg kell adni ezt a lehetőséget, hogy ha építkezni akarnak, legyen téglá. Az agyag korlátozottan áll rendelkezésre, ahol jelenleg bánya működik, az ki fog fogyni. Egy bevásárló központ mindegy hova épül, egy téglagyár nem, ahhoz bánya kell.

Teszár Tamás mintegy összefoglalta az elhangzottakat. Elmondta, hogy szeptemberre mindenképpen meg kell csinálni az iskola tetőterét, a vizesblokkot, a hulló cserepeket. 2-3 millió forintból sok társadalmi munkával ez sikerülhet, de nincs 2-3 millió forint. Ez a helyzet tovább romlik majd jövő márciusban, amikor ki kell fizetni 87 millió forintot. Ha lehet egyezséget kötni, akkor is legjobb esetben tíz évig kell fizetni évi 10 millió forintot, ha nem, akkor jön a csődbiztos. Ez is egy szempont. Egy kulturált európai faluban nem törik le az út szélé, mert van szegélykő, ami közel annyiba kerül, mint maga az út. Itt fél év alatt leszakadt az utak szélé, mert nem volt rá pénz. Félmegoldások vannak. Ezen segíthet a téglagyártól származó bevétel. A téglagyárnak nincs zaja. A kihordó autók majdnem alapjáraton mennek, nem 50-60-nal az úton. A kitermelés pedig pont ősszel és télen lenne, amikor a porterhelés kisebb, és kevesen vannak az Öreghegyen. Az Önkormányzat felelőssége az, hogy a tárgyalásokban ezzel kapcsolatosan eredményeket tudjon elérni szeptember végéig.

Teszár Tamás kérte továbbá, hogy ne tekintsek ellenségnek se őt, se a többi (főleg új) képviselőt. Ő készítette például a tájékoztatóra a térképet, de nem azért, mert téglagyárpárti, hanem hogy meg tudja mutatni, hol lesz a téglagyár, hol lesz az út, erdősáv. A képviselők és az öreghegyiek kicsit másképp látják a helyzetet. Az összes érvet és ellenérvet össze kell vetni, de kér-

te, hogy ne az döntsön, hogy ezzel vagy azzal a személlyel tartunk-e. Pontosan az új képviselők kezdeményezték, hogy legyen népszavazás. Ebben az ügyben nem a képviselők döntenek, az ő szavazatuk is csak egy, mint bárki másé a faluban. Mindenki készüljön fel, és a legjobb tudása szerint tegye le voksát a falu érdekeit figyelembe véve.

Lejegyezte: Hajbin Tímea

Néhány kép a tiszavasvári agyagbányáról és a téglagyárról

Külszíni bányászat markológépekkel és teherautókkal

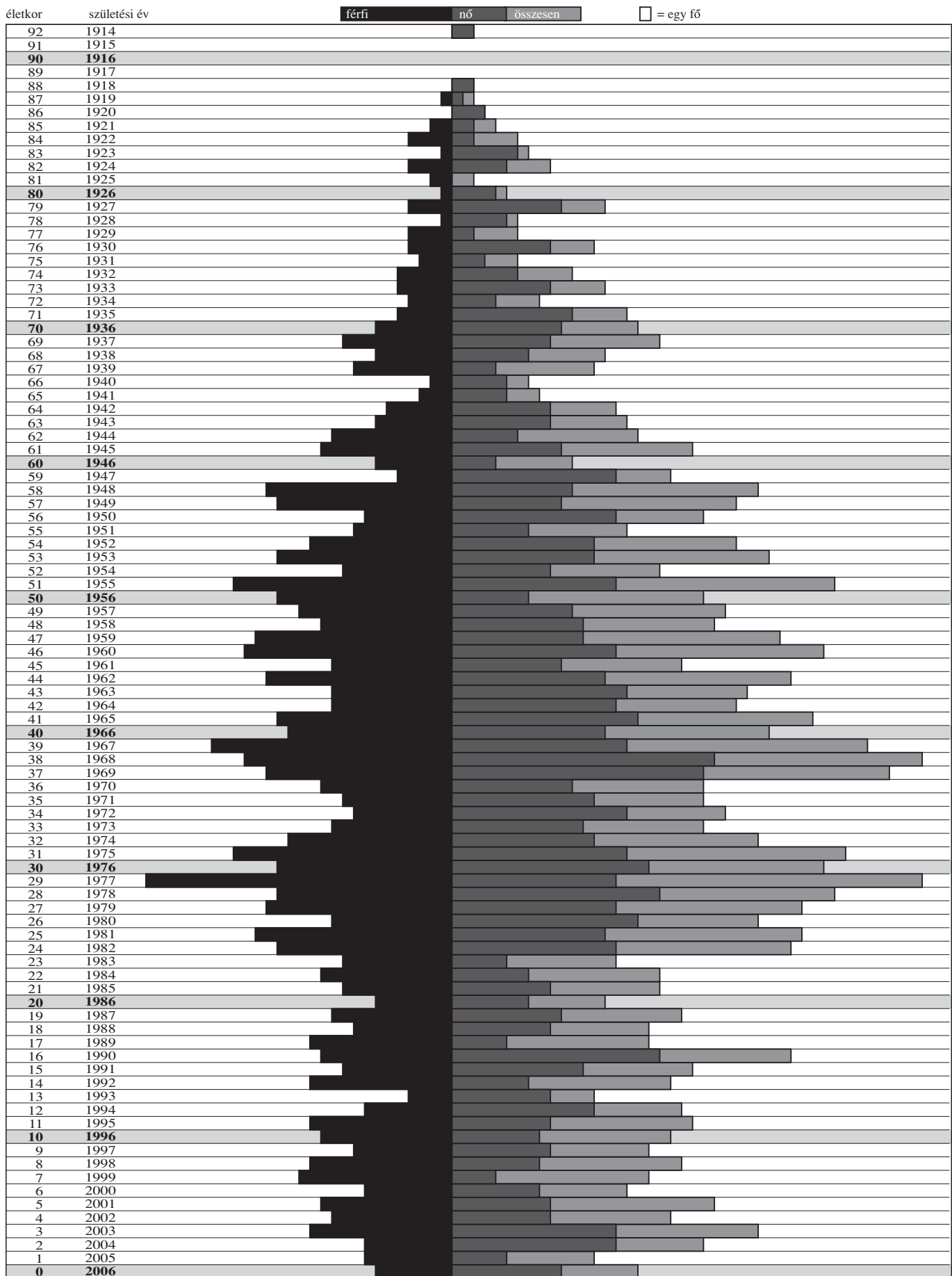

A gyár és a takarásában lévő agyagdepó

Az égetőkemence tetején

Tordas Község korfája 2006. december 31-én

A korfa látványosan szemlélteti egy közösség - esetünkben Tordas - lakóinak életkor-összetételét. A bal oldali, sötétebb szín jelöli a férfiakat, a jobb oldali, világosabb a nőket, a legvilágosabb pedig a teljes népességet. Egy ilyen ábrából megalapozott következtetéseket lehet levonni. Írja meg gondolatait a szerkesztőségnek a kishiro@tordas.hu vagy a Teszár Tamás, Tordas, Szabadság u. 87. címre!

Tisztelt gyászoló család, tisztelt megjelentek!

A Képviselő-testület nevében engedjék meg, hogy pár szóval búcsúzzak Tordas védő nénijétől. Azt hiszem nem vagyok egyedül, aki úgy emlékszik vissza rá, hogy mindig mosolygott és jókedvű volt. Sokáig nem is tudtam igazi nevét, mindenki védő néninek nevezte. És ebben a szóban minden benne volt. Valóban úgy éreztük akkor, hogy véd bennünket, gyerekeket. Megnyugtató jelenléte mindenkit, még igen tapasztalatlan szüleinket is.

Soha nem tudott alkalmatlan időpontban jönni. Ha úgy adódott, megettetett, megfürdetett bennünket, megmutatta a pelenkázás és szoptatás fortélyait az anyukáknak.

Akkoriban még nem voltak színes fotókkal illusztrált babakönyvek, tanulságos cikkekkel tarkított kismama-magazinok, internet, és a televízióból sem lehetett tájékozódni. A mi generációnk szülei fiatalon adták fejüket gyerekvállalásra, így nagy szüleink többnyire dolgoztak életünk első éveiben. Védő nénink ezáltal még fontosabb szerepet töltött be az újdonsült családokban, mint manapság. Lelkesedése nem ismert határokat. Esőben, szélben ugyanúgy felült biciklijére és elkerekedett minden kisgyerekes házhoz, mint rekkenő hőségben. Nemcsak a kisbabák gondozásával kapcsolatos tanácsait hallgathatták nagy figyelemmel a szülők, az egész család életét szívében viselte, mindenkihez volt néhány kedves szava, bátorító megjegyzése.

Egész életét ennek a szép hivatásnak szentelte. Sírjánál most mindannyiunk nevében megköszönöm segítségét és kedvességét! Nyugodjon békében!

Hajbin Tímea

FÖLDIEIM!

Mielőtt a család nevében köszönetet nyilvánítanék, úgy érzem fel kell idézni szüleim ígését, 2007. VII. hó 7-én, Mikeás könyve VII. rész. 7. verse alapján, az 56-os tordasi sírverset, az „INGAÚTON” kötet 12. oldaláról, amelyet a kornak, s a halálos kórnak mondunk:

ne örülj én ellenségem
hogy legyőztél engemet
elbuktam bár kelepcédben
elbuktam de felkelek

én az Úrra nézek s várom
szabadításom Istenét
széles utak sarát járom
várva végítéletét

pörömnék ha végleg vége
lelkem száll az öröklétbe

s csak elgyötört testemre vár
a por a könny a széttaposott utcasár .

Az „INGAÚTON” édesanyám is hazatért, és epilógusként azt mondja Tordasnak:

ITT

NYUGSZOM MÁR ÉN IS

SZERETTEIM MELLETT

A BOROSTYÁNNAL EGYÜTT
ÖLELEM FÖLDEDET.

Végezetül, hogy fél évszázad után a mostani kétpalástos temetés is három- legyen, hadd idézzem az édesapánkat búcsúztató három áldott emlékü lelkipásztor közül, áldott emlékü Botta István vigasztaló ígését (János 14. 19.), amelyet most édesanyánk, SZTRÁNYAY MIKLÓSNÉ, GROMON IRÉN, A VÉDŐNÉNI hangján hallunk és látjuk is őt, amint megszólal:

„ÉN ÉLEK ÉS TI IS ÉLNI FOGTOK.”

Legyen hát életünk, mint az övé: ÁLDÁS - BÉKESSÉG!

Az egész család nevében hálásan köszönjük, a Református Anyaszentegyház szertartása szerinti, valamint az önkormányzati búcsúztatót, és mindenkinek a részvételt, a részvétet és a mindenkorai segítséget, mert mindenünk innen van, s ide köt. Még egyszer mindent köszönök.
ÁLDÁS, BÉKESSÉG!

Sztrányay Miklós György

Nyílt levél Cseh Tamásnak

Drága Tamás!

Ne haragudj a fél éves hallgatásért, az okát rögtön elárulom.

Édesanyám, karácsony óta rohamosan gyengült, június 6-án elhunyt, július 7-én temettük.

Már az utóbbi évek is a rettegés jegyében teltek. Igyekeztem mindent eltitkolni előle, ami gyengítheti. Mégis megtudta, hogy Toman Jozsó elment, napokkal az után, hogy befejeztük az Ingaúton című kötetet. Attól kezdve Édesanyám a Toman családdal álmodott, s folyton azt kérdezte tőlem:

-Miklós kám, miért voltam náluk?

-Álom volt Édesanyám.

-Nem, ez annál erősebb élmény volt. Ott voltam. Miért voltam ott?

Ma már tudjuk a választ. Ezért is kerültelek Tamás, hogy meg ne kérdezd:

-Jozsó? Édesanyád?

Kerültelek, nehogy megint a falra mutass, mint legutóbb:

-Ezt a falat is úgy nézem, mint soha eddig. Meddig? Meddig láthatom?

Pedig szívesen mentem volna Hozzatok a Bartók Béla útra, hiszen úgy fogadtál a legutóbb is, ahogy egy „tordasi fiú” fogadja a „tordasi fiút”, baráti, „törzsfőnöki” szeretettel „az egy vérből való”. Ugyanakkor olyan urbánus, úri gyerek módon, a másik fészekszagút: kávéval, tálcával stb.

Ez a fél év gyorsan eltelt, az erőltetett menettel, mégis olyan illetlenül - mit illetlenül, olyan szeretetlennek tűnően- hosszúra nyúlt.

Unokatestvéreimmel, Blaskó Jánossal, a szobrással és Blaskó Péterrel a „Lear király”-lyal is emlegettünk a toron, hogy édesapjuk, a festőművész tanítványa voltál, s hogy ők is úgy tudják, hogy jobban vagy, gyógyulsz, mit gyógyulsz, hiszen már halhatatlan vagy, de azért ne lazíts, küzdj, és bízva bízzál!

Maradj velünk!

Uff, én beszéltem

Sztrányay Miklós

U. i.: Ezt a levelet sem postán küldöm, elvinni személyesen pláne nem merem, nehogy „körül ugrálj”, mint a múltkor, amit mással se tegyél, csak ha rendbejöttél! Addig is nyíltan a szemembe vágjuk, szeretünk, és minden jót kívánunk: mind a tizenötmillióan.

Lapunk következő számában elkezdjük Sztrányay Miklós családtörténeti írásának részletekben történő közlését (Szerk.).

MEDITAX Tordas Kft. - BIOPATIKA – Tordas

Vény nélküli gyógyszerek, gyógynövények, gyógytermék, gyógyászati segédeszközök. Szakmai háttérrel szolgálgjuk ki Önt! Vásárlóink vényomását ingyenesen megmérjük!
Nyitvatartás: hétfőtől péntekig, 14-16 óráig, Telefon: 22/467-650, 30/268-58-43

Könyvelés, teljes körű bérügyvitel – Telefon: 22/468-999

Bőrgyógyászati magánrendelés

Hajhullás, pattanásos bőr, pikkelysömör, ekcéma, nemi betegség, lábszárfekély, gombás bőr modern kezelése. Allergiás betegségek kivizsgálása és kezelése.
Dr. Apostol Éva szakorvos, Bejelentkezés: 30/972-6272.
Háziorvosi Rendelő Tordas, Köztársaság út 1., minden héten csütörtökön 10 órától

Olvásás- és írászavar (dyslexia, dysgraphia) terápiája általános és közép-iskolás tanulóknak számára. Kovács Zsuzsanna, Tel.: 70/3147-103

Francia és német nyelvű oktatást, korrepetálást vállalok.
Tordas, Somogyi B. utca, Tel.: 22/467-688, 30/99-62-432

Eladó négy darab 900 m²-es építési telek és egy darab 1,1 ha-os építési telek. Érdeklődni lehet: 30/9701-163

Építkezők, építők figyelem!

Vasbeton kengyelek, nyíróvasak gyártását családi házakhoz, kerítésekhez korrekten, rövid határidővel vállalja a FERROBILL Bt.
Tordas, Somogyi B. u. 48., Tel.: 30/424-9005

ANGOL nyelviskola
MARTONVÁSÁRON!
Általános és államilag elismert nyelvvizsgákra felkészítő tanfolyamok

INGYENES SZINTFELMÉRÉS ÉS PÓTBEIRATKOZÁS:
telefonos időpont-egyeztetés után

06-22/467-519 . 06-30/626-9032
www.4every1.extra.hu

For Everyone
Angol Nyelviskola
Martonvásár, Budai út 23. (MartonVásárHáz emeletén)

Kedves Sírtulajdonos!

Ha már kikapálta a természetes gazokat a hozzátartozója sírjáról, a gyomot vigye a személtérakó helyre! Nem a kút és az új sírhelyek mellé kell lerakni. Családtagjának díszes síremléket állított, tisztelje a hajdan és a jövőben elhunytakat is, hogy ne szeméthegeyen átgázolva kelljen a sírokhoz menni! Ugye felháborodna, ha visszadobnánk a gazkupacot? A Polgármesteri Hivatal munkatársai nem kis fáradsággal dolgoznak a temető rendjéért, tisztaságáért. Becsüljük a munkájukat!

özv. Mészáros Bálintné

Köszönetnyilvánítás

Ezúton mondok köszönetet mindazoknak, akik férjem, Mészáros Bálint temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és együttérző szavakkal vigasztalást nyújtottak. Megköszönöm Dr. Holubár Ildikó doktornőnek a férjem betegségében nyújtott munkáját.

özv. Mészáros Bálintné

Köszönetnyilvánítás

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik Halenár Károlyné temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és ezzel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

Okleveles táj-és kertépítész mérnök - nagy szakmai gyakorlattal, építész kamarai tagsággal – kertek és egyéb zöldterületek tervezését, kerítésépítési és kútúrési engedélyezési tervek készítését vállalja.
Bottáné Böröczffy Erzsébet, 2463 Tordas, Rákóczi út 41., Tel.: 20/9253-312

Faiskola - 5 éve működő faiskola várja látogatóit Tordason.
Tordas, Rákóczi út 40-41 sz. alatt. Tel.: 22/668-051, 22/467-107

BILIG Autósiskola - www.biligautosuli.hu

Tanfolyamok folyamatosan! Személygépkocsi, tehergépkocsi, nehézpót, motorvezetői, Moped, B+E, A, B, C, E, Szaktanfolyamok! Hajóvezető, árufuvarozó, gépkezelő, targoncavezető., T.I.R., A.D.R.
Jelentkezési helyek: Erd, Budai út 22., Rotunda üzletház első emelet, 9-17 óráig.
Tel.: 23/364-999, 30/944-0561, 30/931-8556
Erd, Bagoly utca 118. 7-17 óráig. Tel./Fax.: 23/361-013

Ingyenes hitel ügyintézés lakásvásárlásra, felújításra és szabad felhasználásra.
Boros Anikó, Tel.: 30/420-6109

Gyúron 70 m²-es hangulatos tornácós parasztház, (részben felújított: új tető, fűrdőszoba), nagy kerttel 9,8 millió Ft-ért eladó. Telek: 1888 m². Villany, víz, csatorna, cserépkályhák. Érdeklődni a 30/390-0640-es telefonszámon lehet.

Ma bárhol, bármikor érheti önt és családját jogtalanul kár, melyek kártérítési igényt járhatnak. Az emberek többsége nem tudja érvényesíteni jogos követeléseit a magas bírósági költségek és a pereskedés kockázata miatt. Mi segítünk, hogy érvényesíthesse jogos követeléseit bárkivel és bármilyen céggel szemben. **Mert jogában áll!** Ingyenes tájékoztatásért hívjon: 70/219-44-33, minden nap 11-21 óráig.

Martonvásári Temetkezési Kft.

Martonvásár, Deák Ferenc utca 1.
(a régi malomban)

Tel.: 460-612, 20/484-5899
Spillerné Molnár Erzsébet

CHEMIKÁL ÉPÍTÉSZBOLT

VELENCE-BENCEHEGY, PANORÁMA U. 3.
T/F: 470-455

HŐSZIGETELŐ RENDSZER
4 cm-es 1010 Ft/m², 5 cm-es 1175 Ft/m²

SZÍNES VAKOLAT KÉSZÍTÉSE A HELYSZÍNEEN
1000 színből választhat -5%

TETŐCSEREPEK 10-15 % kedvezménnyel.

Különleges lábazati dekor anyagok

TÉGLÁK, ZSINDELYEK

Házhozszállítást vállalunk.

www.szigetelorendszer.hu

Köszönetnyilvánítás

Köszönetünket fejezzük ki mindazoknak, akik Farkas Sándor temetésén részt vettek, sírjára virágot helyeztek és ezzel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.

A gyászoló család

Kishiró - Önkormányzati lap

Kiadja: Tordas Község Önkormányzata
Szerkeszti: a szerkesztő bizottság
Főszerkesztő: Veres Andrea
Felelős kiadó: Gyúró-Tordas körjegyzője
Kiadvány szerkesztés: Teszár Térképészeti Kft., Tordas
Nyomdai kivitelezés: Kamara Print Nyomda, Budapest
Példányszám: kéthavonta 750 példány